

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының  
Кичүчат авыл Советы

КАРАРЫ

6 апрель 2022 ел

№38

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кичүчат авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 25 декабрдәгә 43 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше, Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының «Әлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан җирлекләргә шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләргә хәл итү буенча «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлеге вәкаләтләренә бер өлешен тапшыру турында» 2021 елның 28 сентябрдәгә 81 номерлы карары нигезендә

Кичүчат авыл Советы КАРАР БИРӨ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Кичүчат авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 25 декабрдәгә 43 номерлы карарына түбәндәгә үзгәрешләргә кертергә:

- Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Кичүчат авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә I, II, III өлешләрен яңа редакциядә баян итәргә (карарга 1 нче кушымта).

2. Өлеге карарны Кичүчат ав., Юлдаш ур., 2 А й. торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

3. Өлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Кичүчат авыл җирлеге башлыгына йөкләргә.

Кичүчат  
авыл җирлеге башлыгы



Р.Х. Шәйхетдинов

Татарстан Республикасы Өлмәт  
муниципаль районының Кичүчат авыл  
Советы карарына  
6 апрель 2022 ел №38  
1 нче кушымта

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨЛМӨТ МУНИЦИПАЛЬ  
РАЙОНЫНЫҢ КИЧҮЧАТ АВЫЛЫ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӨН  
ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШЛӨР КАГЫЙДӨЛӨРЕ**

## ЭЧТӨЛӨК

I ӨЛӨШ. ШӨҺӨР ТӨЗЕЛӨШӨН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӨ ЖИРДӨН  
ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ 4

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр	4
Статья 1. Өлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр.	4
Статья 2. Кагыйдәләрне кертү, билгеләү һәм аның составы.	9
Статья 3. Шөһәр төзелешен жайга салу линиясе.	10
Статья 4. Шөһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.	11
Статья 5. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.	14
Статья 6. Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.	15

2 бүлек. Жирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.	15
Статья 7. Объектлар һәм шөһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.	15
Статья 8. «Кичүчат авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салуны гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.	16
Статья 9. Жирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе.	17
Статья 10. Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.	17

3 бүлек. Кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче барлыкка килгән күчемсез милекне файдалану хокукы.	24
Статья 11. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.	24
Статья 12. Кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектларыннан файдалану һәм төзелеш үзгәрешләре.	25

4 бүлек. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт. Төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт.	26
Статья 13. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү.	26
Статья 14. Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт алу тәртибе.	27

5 бүлек. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 15. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 16. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү тәртибе.	30

6 бүлек. Жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.	34
Статья 17. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау.	34
Статья 18. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу.	34

Статья 19. Гавами сервитутлар билгеләү.	35
Статья 20. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану.	36
7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре.	36
Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.	36
Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.	39
<b>II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ</b>	
40	
8 бүлек. Территориянең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы	40
Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.	40
9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	41
Статья 24. «Кичүчат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	41
Статья 25. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләргә гамәлдә булу зоналары картасы.	42
<b>II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.</b>	
42	
10 бүлек. Күчәмсез милекне рөхсәт ителгән файдалану төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.	42
Статья 26. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналарның төрләре.	42
11 бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.	76
Статья 27. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануның чикләүләрен тасвирлау.	76
Статья 28. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.	86
Статья 29. Гавами сервитутларның эшчәнлек зоналары.	86
12 бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган төп җирләргә билгеләү һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләргә билгеләү.	86
Статья 30. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү.	86

# І ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӘ ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ

## 1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. *Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр.*

*Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:*

*жир кишәрлеген арендау - аренда шартнамәсе буенча вакытлыча файдалануга түләү өчен физик затка яисә юридик затка жир кишәрлеге биру;*

*территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәэмин итүгә һәм арттыруга, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, территорияләрен карап тотуга юнәлдерелгән, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру эшчәнлеге;*

*жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре – законнарда, әлеге Кагыйдәләрдә, башка норматив хокукий актларда, норматив-техник документларда билгеләнгән таләпләренә мәжбүри үтәгән очракта, жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру һәм урнаштыру әлеге Кагыйдәләрдә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары составында биләү нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар. Күчәмсез файдалануның рөхсәт ителгән төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрен, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрен, рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрен үз эченә ала;*

*рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре - аерым территориаль зонага (подзонага) карата шәһәр төзелеше регламентының «Рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре» исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренә карата өстәмә сыйфатында гына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта әлеге Кагыйдәләр мондый эшчәнлекнең күләмнәре һәм башка параметрлары буенча рөхсәт ителгән файдалануның тиешле төп төрләренең һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренең күләмнәре һәм башка параметрлары белән чагыштыруда чикләүләр билгеләнә;*

*генераль план - жирлекне территориаль планлаштыруның максатын, бурычларын һәм юнәлешләрен, территориянең тотрыклы үсешен тәэмин итү өчен эшләнә торган аларны гамәлгә ашыру этапларын билгели торган территориаль планлаштыру документы төре;*

*жир кишәрлекләренең дәүләт кадастр исәбенә алуы - жир кишәрлекләренең бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуальләштерү, шуның нәтижәсендә һәр жир кишәрлеге шундый характеристикалар ала, алар аны башка жир кишәрлекләреннән аерып алырга һәм аны сыйфатлы һәм икътисадый бәяләүне гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;*

*күчәмсез мөлкәтне дәүләт кадастр исәбенә алу - жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары турында, төзелеп бетмәгән*

объектлар турында, бердәм күчемсез комплекслар турында, ә федераль законда билгеләнгән очрақларда һәм жир белән нык бәйләнгән башка объектлар турында күчемсез милек реестрына кергү, Ягъни, аларны билгеләнмичә күчереп йөртү мөмкин түгел (алга таба шулай ук - күчемсез милек объектлары), алар мондый күчемсез милек объектының индивидуаль-билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикалары булган булуын раслый, яки аның яшәешен туктатуны, шулай ук күчемсез милек объектлары турында әлеге Федераль законда каралган башка белешмәләргә раслый;

*шәһәр төзелеше эшчәнлегенә* - территорияль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, капитал ремонт, реконструкцияләү рәвешендә гамәлгә ашырыла торган территорияләргә, капитал төзелеш объектларын жимерү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләргә комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү, шул исәптән шәһәрләргә һәм башка жирлекләргә үстерү эшчәнлегенә;

*шәһәр төзелеше зоналары* - территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында территорияне зоналаштыру;

*шәһәр төзелеше регламенты* - тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган жир кишәрлекләргә рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләргә өстендә һәм өслегендә булган бөтен нәрсә кебек үк һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларынан файдалану процессында файдаланыла, жир кишәрлекләргә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмгә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата тиешле территориянең коммунал, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләргә һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләргә;

*төзүче* – үзгәрткән жир кишәрлегендә яисә хокук иясенә (дәүләт (муниципаль) милек объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашырганда дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), "Росатом" атом энергиясе буенча дәүләт корпорациясе, "Роскосмос" космик эшчәнлегенә буенча дәүләт корпорациясе, бюджеттан тыш дәүләт фондларының идарә органнары яки жирле үзидарә органнары килешүләргә нигезендә үзләргә дәүләт (муниципаль) заказчысы вәкаләтләргә тапшырганнар яки "Территорияләргә үстерү фонды" гавами-хокукий компаниясе турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кергү турында" 2017 елның 29 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13.3 статьясы нигезендә төзелеш алып баручы үз функцияләргә килешүгә нигезләнәп тапшыручы) жир кишәрлегендә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны, сүтүне тәмин итүче, шулай ук инженерлык эзләнүләргә башкару, аларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау өчен проект документларын әзерләүче физик яисә юридик зат. Төзүче, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарда каралганча, техник заказчыга үз функцияләргә тапшырырга хокуклы;

*техник заказчы* - инженерлык тикшеренүләрэн үтәү турында, проект документларын эзерләү турында, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, сүтү турында шартнамәләр ясаучы төзүче тарафыннан һәм төзүче исеменнән вәкаләтле юридик зат, Күрсәтелгән эш төрләрэн үтәүгә биремнәр эзерли, инженер эзләнүләрэн башкаручы һәм (яисә) проект документларын эзерләүче, капитал төзелеш объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга, сүтүгә, күрсәтелгән төр эшләрне башкару өчен кирәкле материалларны һәм документларны тапшыра, , проект документациясен раслый, капитал төзелеш объектын эксплуатациягә кертүгә рөхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалай, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарда каралган башка функцияләрне гамәлгә ашыра (алга таба шулай ук - техник заказчы функцияләре). Техник заказчы функцияләре, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясындагы 2.1 өлешендә, 48 статьясындагы 4.1 өлешендә, 52 статьясындагы 2.1 һәм 2.2 өлешләрәндә, 55.31 статьясындагы 5 һәм 6 өлешләрәндә каралган очрактан тыш, инженерлык эзләнүләре, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт, капитал төзелеш объектларын сүтү өлкәсендә үз-үзен җайга салучы оешма өгъзасы гына башкара ала;

*жир кишәрлеге* - жир кадастрында һәм жир кишәрлекләренә хокукларны дөүләт теркәве документларында беркетелгән чикләре, мәйданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган жир өслегенә бер өлеше;

*күчәмсез әйбер* - жир өслегенә бер өлешен тәшкит итүче әйбер, һәм аны индивидуаль билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия;

*территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар* - Россия Федерациясә халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарлар) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларының яклау зоналары, су саклау зоналары, су басу зоналары, эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясә, Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

*кызыл сызыклар* - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр;

*линияле объектлар* - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

*шәһәр төзелешен җайга салу линиясә* - кызыл линияләр; жир кишәрлекләре чикләре; жир кишәрлекләре чикләреннән төзелмәләрнең минималь чиген билгеләүче линияләр (төзелешне җайга салу линияләрен дө кертеп); территориаль зоналар һәм аларның составындагы зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелешләрне, корылмаларны сатып алу, резервлау юлы белән; жир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналары чикләре;

*кызыл линиялөрдөн чигенү линиясе (яисә төзелешне көйләү линиясе)* - биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру өчен рөхсәт ителә торган урын чикләрен билгеләгән территорияне планлаштыру документларында билгеләнә торган линияләр;

*күчөмсөз мөлкәт (күчөмсөз мөлкәтне дәүләт теркәвә турында» 2015 елның 13 июлендәгә 218-ФЗ номерлы Федераль законда булган (билгеләнгән) төшөнчә мәгънәсендә күчөмсөз мөлкәт объекты)* – жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары, төзеләп бетмәгән объектлар, бердәм күчөмсөз комплекслар һәм башкалар;

*капиталь төзелеш объекты* - төзелеш эшләре тәмамланмаган бина, төзелеш, корылма, объектлар (алга таба-төзеләп бетмәгән объектлар), капитал булмаган төзелешләр, корылмалар һәм жир участогының аерым уңайлыклары (алмаштыру, каплау һәм башкалар);

*капиталь булмаган төзелмә, корылмалар* – Жир белән ныклы бәйләнеше булмаган төзелмә, корылмалар корылмалар һәм аларның конструктив характеристикалары аларның күчөнүен һәм (яисә) демонтажны һәм алга таба, төзелешләрнең, корылмаларның төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләүгә тулысынча зыян китермичә жыюны (шул исәптән киосклар, лапаслар һәм башка шундый корылмалар, корылмалар) гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

*капиталь төзелеш объектын сүтү* - капитал төзелеш объектын жиңерү (табигать күренешләре яисә өченчә затларның хокукка каршы гамәлләре аркасында жиңерелүдән тыш), капитал төзелеш объектын, шул исәптән аның өлешләрен сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

*рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре* - техник регламентларны үтәгәндә өстәмә рөхсәтсөз аерым территориаль зонага (подзонага) карата шәһәр төзелешә регламентының "Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре" исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре (техник регламентлар - төзелеш нормалары һәм куркынычсызлык стандартлары, яңгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре, гражданныр оборонасы таләпләре һәм гадәттән тыш хәлләрне, башка мәжбүри таләпләр кабул ителгәнчәгә кадәр);

*Кагыйдәләрдән тайпылышлар* – әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән төртиптә конкрет жир кишәрлегә өчен санкцияләнгән, рөхсәт ителгән төзелешнең чиклә параметрларыннан - корылмаларның биөклөгәннән, участокның төзелеш процентларыннан, төзелеш чигенүләреннән һәм башкалар, кишәрлекне әлегә кагыйдәләр нигезендә кечә күләмәннән, уңайсыз конфигурациядән, уңайсыз инженерлык-геологик һәм башка характеристикалардан файдалану мөмкинлегә булмауга бәйлә рәвештә файдалану;

*күчөмсөз милөкне рөхсәт ителгән файдалану* – шәһәр төзелешә регламенты нигезендә, кануннар нигезендә билгеләнгән күчөмсөз мөлкәттән файдалануга чикләүләр, шулай ук гавами сервитутлар белән күчөмсөз мөлкәттән файдалану;

*капиталь төзелеш объектларын (линия объектларыннан тыш) реконструкцияләү* - капитал төзелеш объекты, аның өлешләре параметрларын (биөклөгән, катлар санын, мөйданын, күләмән), шул исәптән өстәмә төзелеш, үзгәртеп кору, капитал төзелеш объектын киңәйтү, шулай ук капитал төзелеш объектының төзелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә) торгызу, мондый конструкцияләрнең аерым элементларын күрсәтелгән



элементларның элементлары һәм (яисә) торгызылуы шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләренә алмаштырудан тыш;

*линия объектларын реконструкцияләү* - класс, категориясен һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләренә үзгәртүгә китерә торган линия объектлары яисә аларның участкалары (өлешләре) параметрларын үзгәртү яисә мондый объектларның бүленгән полосалары һәм (яисә) сак зоналары чикләрен үзгәртү таләп ителә;

*шәхси сервитут* - күчәмсез мөлкәт объекты милекчәсе белән сервитут билгеләүне таләп итүче зат арасында килешү яисә суд карары нигезендә билгеләнә торган чит жир кишәрлегеннән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә тәэмин ителә алмый торган кирәкле коммуникацияләренә һәм башка ихтыяжларны узу, салу һәм эксплуатацияләү өчен);

*завами сервитут* - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Татарстан Республикасы норматив хокукый акты, Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, жир кишәрлеген аерып алмыйча, чит жир кишәрлегеннән файдалану хокукы;

*территория зонасы* - жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зона;

*гомуми файдаланудагы территорияләр* - аерым затлар даирәсе тоткарлыксыз файдаланыла торган территорияләр (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

*территориаль планлаштыру* - территорияләренә үстерүне планлаштыру, шул исәптән функциональ зоналар билгеләү, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, жирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыруны билгеләү;

*урам-юл челтәре* - территорияләре, кагыйдә буларак, гомуми файдаланудагы территорияләр булган үзара бәйле территориаль коммуникация объектлары (мәйданнар, урамнар, машина юллары, яр буйлары, бульварлар) системасы;

*шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күчәмсез мөлкәттән файдалану төрләре* - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу һәм техник регламентлар таләпләрен мәжбүри үтәү нәтижәсендә, әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар;

*территорияләренә тотрыклы үстөрү* - шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кешенең иминлеген һәм яшәешенең уңай шартларын тәэмин итү, хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын чикләү һәм табигать ресурсларын әлегә һәм киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә саклауны һәм алардан нәтижәле файдалануны тәэмин итү;

*планировка структурасы элементы* - муниципаль районның жирлек, шәһәр округы яисә авылара территориясе өлеше (квартал, микрорайон, район һәм башка шундый элементлар). Планировка структурасы элементларының төрләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә;

*жир кишәрлекләреннән файдалану күрсәткечләре һәм капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү параметрлары:*

жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү - шәһәр төзелеш регламенты нигезендә жир кишәрлекләре территориясендә урнаштырылырга мөмкин булган жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының (биналар һәм корылмаларның) иң чик физик характеристикалары;

*төзелеш коэффициенты* - биналар һәм корылмалар астында жир кишәрлеге мәйданына урнашкан мәйданның нисбәте (%);

*территориядән файдалану коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата)* - жир кишәрлеге мәйданына караган барлык биналарның, корылмаларның, корылмаларның гомуми мәйданының нисбәте. Жир кишәрлегендә төзөргә рәхсәт ителә торган биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның гомуми мәйданы шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән территориядән файдалануның максималь коэффициенты мәгънәсен жир кишәрлеге мәйданы күрсәткеченә арттыру белән билгеләнә;

*яшелләндерү коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата)* - яшел утыртмалар (газлар, чөчәкләр, куаклар, биек кәүсәле үсемлекләр) белән капланган жир кишәрлеге территориясә өлеше;

*бинаның, корылманың биеклегә* - жирнең проект тамгасыннан алып яссы түбәнең иң югары ноктасына кадәр үлчәнгән вертикаль буйлап ераклык яисә кыяк түбән иң югары ноктасына кадәр, төзелмәнең, корылманың иң югары ноктасына кадәр.

## *Статья 2. Кагыйдәләренә кертү, билгеләү һәм аның составы.*

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - территориаль зоналар, шәһәр төзелеш регламентлары, әлеге Кагыйдәләренә куллану тәртибе һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган шәһәр төзелеш зоналаштыру документы.

Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы, Россия Федерациясә Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең законнары һәм норматив хокукый актлары, һәм Әлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл жирлеге генераль планы нигезендә эшләнгән.

Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлегә бирү юлы белән.

Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- кешеләрнең тормышы һәм сәламәтлегә иминлеген тәэмин итү, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын, әйләнә-тирә табигать мохитен һәм мәдәни мирас

объектларын саклап калу максатларында законнар нигезендә билгеләнгән техник регламентлар һәм башка мәжбүри таләпләр;

- шәһәр төзелешен проектлауның региональ һәм жирле нормативлары;
- жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча башка норматив хокукый актлар белән.

Жирдән файдалануның һәм төзелешнең әлеге кагыйдәләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын;

- 3) шәһәр төзелеше регламентлары.

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе түбәндәге нигезләмәләренә үз эченә ала:

- 1) жирле үзидарә органнары жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында;

- 2) физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында;

- 3) территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында;

- 4) жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында;

- 5) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында;

- 6) жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында.

Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә бөтен территориясендә гамәлдә.

### *Статья 3. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе.*

1. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе - кызыл линияләр; жир кишәрлекләре чикләре чикләреннән (төзелешне жайга салу линиясен дә кертеп) корылмаларның минималь чигенүләрен билгеләүче линияләр; территорияль зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны сатып алу юлы белән, резервлау юлы белән; жир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүче санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарның чикләре.

2. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе территорияләренә планлаштыру һәм ызанлау проектлары, шулай ук санитар-яклау зоналары проектлары, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең сак зоналары проектлары белән билгеләнә.

3. Шәһәр төзелешен жайга салу линиясе билгеләнгән тәртиптә территорияне планлаштыру документларын раслаганнан соң үтәлү өчен мәжбүри.

Статья 4. *Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.*

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булу чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы белән билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- Кичүчат авыл жирлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территорияль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренә хокукый режимын билгели, шулай ук жир кишәрлекләре өсләгендә булган бөтен нәрсә кебек үк, һәм аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче жир кишәрлекләренә кагылмый:

- 1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайланмалар эчтәлегенә, параметрлары турында карар кабул ителгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

- 2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- 3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән объектлар;

- 4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

Тарихи җирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөваллау-савыктыру урыннары җирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеш алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр җирләр өчен авыл хужалыгы җирләре, жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

Урман фонды җирләреннән торак пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгәнче, мондый жир кишәрлекләре, урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан

файдаланганда билгелэнгән чикләүләрне исәпкә алып, файдаланыла (2016 елның 1 гыйнварына кадәр гражданның яисә юридик затларга бирелгән яисә хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән яисә аларны торак пункт чикләренә керткәнчә билгеләү урманнардан файдалану белән бәйлә булмаган күчмәсз мөлкәт объектлары урнашкан урман кишәрлекләреннән тыш).

Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтлә башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясә субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирлә үзидарәнәң вәкаләтлә органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр төзелешә регламенты үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) рөхсәт ителгән файдалану параметрлары - жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектлары реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенәң мөмкин булган минималь дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткелләре һәм, шәһәр төзелешә регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенәң максималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткелләре.

6. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре;

3) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак кына һәм файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата да рөхсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмчә төрләре.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территориаль зонага карата мәжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелешә регламенты билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелешә регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирлә үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчә төрләре, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәтсез һәм килештерүләрсез мөстәкыйль сайлана.

Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә

7. Күчемсез милекне рәхсәт ителгән файдалануны тәэмин итә торган төзекләндерү объектлары, инженерлык-техник объектлар, корылмалар һәм коммуникацияләр, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән, һәрвакыт рәхсәт ителә (ә алар үз көченә кәргәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлештә норматив техник документлар булып тора).

8. Планировка структурасының бер яисә берничә элементы территориясә чикләрендә капитал төзелеш объектларының эшләвен һәм аларны нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү өчен билгеләнгән инженер-техник объектлар, корылмалар, аларның урнашуы санитар-яклау, башка яклау зоналарын билгеләп, аерым җир кишәрлеге таләп итә, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

9. Дәүләт теркөве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә, регламентлар составында санап үтелгән рәхсәт ителгән файдалану төрләрен карап тоту, линия объектын (гомуми файдаланудагы тимер юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыруны һәм эксплуатацияләүне, саклагыч корылмалар (уыртмалар), мелиорация объектларын, антлы-мачта корылмаларын, мөгълүмати һәм геодезик билгеләр урнаштыруны аерым күрсәтмичә генә рәхсәт итә.

10. Җир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның майданы;

2) биналарны, корылмаларны урнаштыру рәхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатларында җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, алардан читтә биналар, төзелешләр, корылмалар төзү тыелган;

3) катларның чикле саны яисә биналарның, корылмаларның чикле биекlege;

4) җир кишәрлеге чикләрендә төзелгән төзелешнең максималь проценты, ул җир кишәрлегенең барлык майданына карата төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар майданының нисбәте буларак билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында билгеле бер территорияль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның майданы, һәм (яисә) рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең 2 - 4 пунктларында каралган иң чик параметрлары билгеләнмәгән очракта, турыдан-туры шәһәр төзелеше регламентында әлеге территорияль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнәргә тиеш түгел дип күрсәтелә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында күрсәтелгән күрсәткечләр белән беррәттән, шәһәр төзелеше регламентында капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең башка чик параметрлары да билгеләнергә мөмкин.

Һәр территорияль зонага карата күрсәтелгән үлчәмнәр һәм параметрлар, аларның ярашуы билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентларының таләпләре Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрен үтәү өчен мәҗбүри.

*Статья 5. Җирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.*

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият органнары һәм идарә органнары вазыйфаи затлары, шулай ук җирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешен тикшереп торучы органнар өчен ачык булып тора.

2. Башкарма комитет әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итә:

- җирле масса күләм мәгълүмат чараларында әлеге Кагыйдәләргә бастырып чыгару

- Әлеге Кагыйдәләргә Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге сайтында яисә Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру.

3. Гражданныр гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хокуклы.

4. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыруда гражданнырның, аларның берләшмәләренең һәм юридик затларның катнашу тәртибе Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Әлмәт муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукый актлары, җирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

*Статья 6. Кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылык.*

1. Әлеге Кагыйдәләргә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары нигезендә җаваплы булалар.

*2 бүлек. Җирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.*

*Статья 7. Объектлар һәм шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.*

1. Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре объектлары түбәндәгеләр:

- «Өлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 9-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән чикләрдәге җирлек территориясе (кертелгән Татарстан Республикасы законнары белән үзгәрешләр белән);

- «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләре;
- җир-мөлкәт комплекслары;
- җир кишәрлекләре;
- Капиталь төзелеш объектлары.

2. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең субъектлары булып Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр, физик һәм юридик затлар тора.

2.1. Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр исемнән шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрендә тиешенчә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә чыгалар.

3. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең барлык субъектлары Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә Татарстан Республикасы законнары таләпләрен, алар нигезендә кабул ителгән законлы норматив хокукий актлар, техник регламентлар, төзелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр таләпләрен, әлеге Кагыйдәләр таләпләрен, Өлмәт муниципаль районы уставы, Өлмәт муниципаль районы референдумында кабул ителгән хокукий актларын, Өлмәт муниципаль районы Советының, Өлмәт муниципаль районы башлыгының муниципаль һәм башка хокукий актларын, Өлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл җирлеге Уставын, Өлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл җирлеге референдумында кабул ителгән хокукий актларын, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә кабул ителгән Өлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл җирлеге Советы һәм Өлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл җирлеге башлыгы муниципаль һәм башка хокукий актларын үтәргә тиеш.

*Статья 8. «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салуны гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.*

Өлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салуны җирле үзидарәнең түбәндәге органнары һәм вазыйфаи затлары гамәлгә ашыра:

- 1) Өлмәт муниципаль районы башлыгы;
- 2) Өлмәт муниципаль районы Советы;
- 3) Өлмәт муниципаль районы башкарма комитеты.

Авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше документациясен эзерләү һәм җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу өлешендә җирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрена 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы



Законы, Әлмәт муниципаль районының Кичүчат авыл җирлегенә Уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә.

Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча мөнәсәбәтләрне җайга салу өлкәсендә муниципаль районнарның җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү һәм аларга үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү;

2) территорияләрне планлаштыру документларын эзерләү турында карарлар кабул итү;

3) территорияләрне планлаштыру документларын раслау;

4) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау;

5) шөһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау;

6) капитал төзелеш объектларыннан яисә җир кишәрлегеннән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү турында карарлар кабул итү;

7) рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карарлар кабул итү;

8) төзелгән территорияләрне үстерү турында карарлар кабул итү;

9) кануннарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен резервлау турында карарлар кабул итү;

10) җирлекләр территорияләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү;

11) Россия Федерациясә Шөһәр төзелеш кодексының 7 өлешендәге 2 пункттында, 51.1 статьясындагы 8 өлешенәң 3 пункттында һәм 55 статьясындагы 19 өлешенәң 5 пункттында каралган мөрәҗәгатьләрне авыл җирлекләре территорияләрендә урнашкан җир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр юллау;

12) үзбелдекле корылманы җимерү турында яисә рөхсәтсез корылманы җимерү турында карар кабул итү яисә аны, гражданлык законнарында каралган очрақларда, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында билгеләнгән рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, яисә Россия Федерациясә Шөһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләр белән туры китерү (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), гражданлык законнарында каралган очрақларда, ирекле корылманы җимерү яисә аны Россия Федерациясә Шөһәр төзелеш кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү.

13) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясә законнарын бозып файдаланыла торган җир кишәрлеген тартып алу турында карар кабул итү.

14) җирле үзидарәнең башкарма органнары карамагына гамәлдәге законнар нигезендә карый торган җирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләре.

*Статья 9. Җирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе.*

1. Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Өлмәт шәһәрненән һәм Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының авыл җирлекләренән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү комиссиясе (алга таба - Комиссия) әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәэмин итү, килештерү һәм тикшерү, җирлек территорияләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәрне карау һәм әзерләү, шулай ук җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү һәм Өлмәт муниципаль районы башкарма комитеты җитәкчесе каршындагы даими эшлөчүче консультатив орган (алга таба - башкарма комитет җитәкчесе) тарафыннан төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Өлмәт муниципаль районы башкарма комитеты җитәкчесе раслаган Комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;
- җир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектнан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында башкарма комитет җитәкчесенә тәкъдимнәр әзерли;
- әлеге Кагыйдәләренә гамәлгә ашыруга һәм куллануга бәйле муниципаль хокукый актлар, башка документлар проектларын әзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

*Статья 10. Иҗтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.*

1. Җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш эшчәнлегенә, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга гражданнар хокукларын үтәү максатларында генераль планнар проектлары, җирләрдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау проектлары, территорияләренә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, җир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектны шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары, муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы норматив хокукый акты нигезендә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, капитал төзелеш объектларын (алга таба - әлеге статьяда-проектлар) рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш, иҗтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар үткәрелә.

2. Генераль планнарның проектлары, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләренә ызанлау проектлары, территорияләренә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча жәмәгать фикер

алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып әлеге проектлар әзерләнгән территориядә даими яшәүче гражданныр, әлеге территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турындагы карар проектлары, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларында яки гавами тыңлауларында катнашучылар булып, территориаль зона чикләрендә (аның чикләрендә жир кишәрлеге яки капитал төзелеш объекты урнашкан, аларга карата әлеге проектлар әзерләнгән) даими яшәүче гражданныр тора., әлеге территориаль зона чикләрендә булган жир кишәрлекләренең һәм (яки) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларының хокуклары ияләре, әлеге проектлар әзерләнгән, мондый жир кишәрлекләренә ия булучылар, капитал төзелеш объектның бер өлеше булган биналарга ия булучылар, аңа карата әлеге проектлар әзерләнгән, ә шуларга карата әлеге проектлар әзерләнгән, ә мондый жир кишәрлекләренә ия булучылар, капитал төзелеш объектның бер өлеше булып торучы биналар хокукына ия булучылар, , Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясындагы 3 өлешендә каралган, шулай ук әлеге проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы янаган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокукына ия булучылар.

4. Ижтимагый фикер алышуларны уздыру процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) ижтимагый фикер алышулар башлану турында хәбәр итү;

2) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә жирле үзидарә вәкаләтле органының рәсми сайтында (алга таба - сайт) һәм (яки) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрен кулланып жәмәгатьчелек фикер алышуларын үткәрүне тәмин итүче дөүләт яки муниципаль мәгълүмат системасында (алга таба - «Интернет» чөлтәре), йө дөүләт һәм муниципаль хезмәтләренең төбәк порталында (алга таба-әлеге статьяда) урнаштыру (алга таба - "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәре), йө дөүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренең региональ порталында (алга таба-әлеге статьяда) - мәгълүмати системалар) һәм мондый проект экспозицияләрен һәм экспозицияләрен ачу;

3) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткәрү;

4) ижтимагый фикер алышулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

5) ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

5. Ачык тыңлауларны уздыру процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) гавами тыңлаулар башлану турында белдерү;

2) ачык тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны рәсми сайтта урнаштыру һәм мондый проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен ачу;

3) ачык тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткәрү;

4) ачык тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын үткөрү;

5) ачык тыңлаулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

6) ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

6. Жәмәгатьчелек фикер алышулары яки ачык тыңлаулар башлану турында хәбәр итү үз эченә алырга тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмат һәм мондый проектка карата мәгълүмати материаллар исемлеге;

2) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын үткөрү тәртибе һәм вакытлары турында мәгълүмат;

3) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле экспозициянең яисә проект экспозицияләренең урыны, ачылу датасы турында, мондый проектның экспозициясен яки экспозицияләрен үткөрү сроклары турында, күрсәтелгән экспозицияләрен яки экспозицияләрен карау мөмкин булган көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәртмәләрен кертү тәртибе, вакыты һәм формасы турында мәгълүмат.

7. Ижтимагый фикер алышуларның башлануы турында хәбәрнамәдә шулай ук ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле сайт турында мәгълүмат һәм аңа карата мәгълүмати материаллар урнаштырылачак, анда мондый проект һәм аңа мәгълүмати материаллар урнаштырылачак, аларны кулланып ижтимагый фикер алышулар уздырылачак. Гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект һәм аңа мәгълүмати материаллар, жыелышларны яки жыелышларны үткөрү датасы, вакыты һәм урыны турында мәгълүмат урнаштырылачак сайт турында мәгълүмат булырга тиеш.

8. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлану турында белдерү:

1) сайтта яки мәгълүмати системаларда жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект урнаштырылган көнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, шулай ук муниципаль хокукый актларда, бүтән массакүләм мәгълүмат чараларында каралган очракта, бастырып чыгарылырга тиеш;

2) жирле үзидарә органы бинасы янында, гражданның массакүләм жыелу урыннарында һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән территорияль зоналар һәм (яки) жир кишәрлекләре чикләрендә тиешле проектлар әзерләнгән территорияләрдә һәм (яисә) территорияль зоналар һәм (яисә) жир кишәрлекләре чикләрендә жәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлауларын үткөрүгә вәкаләтле вәкил бинасы янында жиһазландырылган мәгълүмат стендларында (алга таба-жирле үзидарә органнары - ижтимагый фикер алышулар (гавами тыңлаулар) үткәрелә торган территория, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның күрсәтелгән мәгълүматка үтемләгән тәэмин итә торган башка ысуллар белән).

9. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны урнаштыруның бөтен чоры дәвамында мондый проект экспозицияләре яки экспозицияләре үткәрелә.

Экспозиция эше барышында экспозициягә килүчеләргә консультация бирү, ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмати материаллар тарату оештырылырга тиеш. Экспозициягә килүчеләргә консультация бирү жирле үзидарә органының яисә ул төзегән коллегияль киңәшмә органы (алга таба - ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы) һәм (яисә) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны эшләүче вәкилләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа карата мәгълүмати материалларны урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яки экспозицияләрен урнаштыру чорында тәңгәлләштерүне узган ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) сайт яки мәгълүмати системалар аша (ижтимагый фикер алышулар уздырылган очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын уздыру барышында (гавами тыңлаулар үткәрелгән очракта) язма яисә телдән;

3) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы адресына язма рәвештә яисә электрон документ формасында;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрнең китабында (журналында) исәпкә алу юлы белән.

11. Тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, әлеге статьяның 15 өлешендә каралган очрактан тыш, ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

12. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар идентификацияләү максатларында үзләре турында белешмәләрне (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын - физик затлар өчен; исеме, Төп дөүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен), мондый белешмәләрне раслый торган документлар кушып тапшыралар. Тиешле жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарга хокук ияләре булган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган шундый жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары, капитал төзелеш объектларының, биналар турында белешмәләр тапшыра, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрыннан һәм мондый жир кишәрлекләренә, капитал төзелеш объектларына, биналарга аларның хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра..

13. Ижтимагый фикер алышуларында катнашучылар турында (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресы - физик затлар өчен; исеме, төп дөүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен) белешмәләрне раслаучы документлар тапшыру таләп ителми, әгәр әлеге затлар ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектка яисә мәгълүмат системаларының рәсми сайты яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (әлеге белешмәләрнең рәсми сайтта яисә мәгълүмат системаларында булуы шарты белән) кагылышлы тәкъдимнәр һәм

искәرمәләр керткән булса. Шул ук вакытта белешмәләрне раслау өчен бердәм идентификация һәм аутентификация системасы файдаланылырга мөмкин.

14. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү «персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләргә исәпкә алып башкарыла.

15. Тәкъдимнәр һәм искәرمәләр жәмәгать тыңлауларында катнашучылар тарафыннан дәрәс булмаган белешмәләр бирү фактын ачыклау очрагында каралмый.

16. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы тарафыннан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның барысына да тигез керү тәэмин ителә (шул исәптән ижтимагый фикер алышуларны уздырганда Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, аларга буйсынган оешмаларның рәсми сайтына, мәгълүмат системаларына һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең күп функцияле үзәкләрендә һәм (яисә) биналарында керү мөмкинлегенә бирү юлы белән).

17. Сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары мөмкинлекне тәэмин итәргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәرمәләргә сайттагы һәм (яки) мәгълүмати системалардагы чагылышның тулылыгын һәм дәрәсләгән тикшерү;

2) ижтимагый фикер алышуларның нәтижәләре, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның саны турында мәгълүмат бирү.

18. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар беркетмәсен әзерли һәм рәсмиләштерә, анда күрсәтелә:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар беркетмәсен рәсмиләштерү датасы;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыру турында мәгълүмат;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында басылып чыккан хәбәрдә булган мәгълүмат, аны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы;

4) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәرمәләргә кабул ителгән срок турында, аның кысаларында жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәргә торган территория турында мәгълүмат;

5) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәرمәләргә ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәرمәләренә бүленеп, һәм ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәرمәләргә, ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәرمәләргә.

19. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар исемлеген кушып бирелә, ул үз эченә жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучылар турында белешмәләргә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булса), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын, физик

затлар өчен; атамасы, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресын) үз эченә ала.

20. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучы катнашучы тарафыннан кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне үз эченә алган жәмәгать фикер алышулары беркетмәсеннән өземтә алырга хокуклы.

21. Ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсе нигезендә жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә әзерләүне гамәлгә ашыра.

22. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;

2) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралган проектынң исеме, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашкан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның саны турында белешмәләр;;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар протоколы реквизитлары, аның нигезендә ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләнгән;

4) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрен эчтәлек, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре. Берничә ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан бер үк тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертелгән очракта, мондый тәкъдимнәрне һәм искәрмәләренә гомумиләштерү рәхсәт ителә;

5) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручының ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны исәпкә алуның максатка ярашлылыгы яисә максатка ярашсызлыгы турында дәлилләнгән тәкъдимнәре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

23. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм сайтта һәм (яки) мәгълүмат системаларында урнаштырыла.

24. Муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукий акты белән әлеге кодекс нигезләмәләре нигезендә билгеләнә:

1) проектлар буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын оештыру һәм уздыру тәртибе;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы;

3) жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны үткөрү вакыты;

4) сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары;

5) ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү урнаштырылган мәгълүмат стендларына карата таләпләр;

6) ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсен әзерләү һәм формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү тәртибе һәм формасы;

7) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткөрү тәртибе, шулай ук жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе.

25. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органнаының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артык була алмый.

### *3 бүлек. Кагыйдәләргә гәмәлгә кертгәнчә барлыкка килгән күчәмсез милектән файдалану хокуклары.*

1. Әлеге кагыйдәләргә гәмәлгә керткәнчә кабул ителгән «Кичүчат авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча муниципаль һәм башка хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлешендә кулланыла.

2. Әлеге кагыйдәләргә гәмәлгә керткәнчә, физик һәм юридик затларга бирелгән төзелешкә рөхсәтләр гәмәлдә була.

3. Әлеге кагыйдәләргә гәмәлгә керткәнчә законлы нигезләрдә булган күчәмсез милек объектлары яисә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнчә әлеге объектларга туры килмәгән очракта әлеге кагыйдәләргә туры килми:

1) тиешле территориаль зоналар өчен рөхсәт ителгән буларак аталмаган куллану төре (төрләре) бар;

2) тиешле территориаль зоналар өчен рөхсәт ителгән, әмма санитар-саклау зоналарында һәм су саклау зоналарында урнашкан, тиешле объектларны урнаштыру каралмаган куллану төре (төрләре) бар;

3) азрак Параметрларга (жир кишәрлекләренәң мәйданы һәм линия күләмнәре, корылмаларның кишәрлек чикләреннән чигеннән чигенә) яки күбрәк (төзелешнең тыгызлыгы - төзелешнең биеклеге/катлылыгы, төзелеш проценты, жир участогын куллану коэффициенты) ия.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән күчәмсез милек объектларыннан файдалану әлеге Кагыйдәләргәң 12 статьясы нигезендә, Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексның 36 статьясындагы 8-10 өлешләре нигезендә билгеләнә:

1) капитал төзелеш объектлары яисә жир кишәрлекләре, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, шәһәр төзелешә регламентына туры килми торган иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелешә регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектларының кеше гомәре һәм сәламәтлегә өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш, аларны шәһәр төзелешә регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин;



2) Әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү бары тик мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү яисә рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәүне киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин;

3) әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән жир участкаларын һәм капиталъ төзелеш объектларын куллану кеше гомере яки сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч булса, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануга тыю салынырга мөмкин;

5. Жир кишәрлекләрен үз белдегең белән шөгильләну, үз белдегең белән биләгән жир кишәрлекләрен файдалану, үз белдегең белән төзү, үз белдегең белән төзелмәләрне куллану турындагы мөнәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән җайга салына.

*Статья 12. Кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектларын куллану һәм төзелеш үзгәртү.*

1. 11 статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәннән соң әлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектлары аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү вакытын билгеләмичә генә кулланыла ала.

Бер үк вакытта әлеге кагыйдәләргә дә, техник регламентларга да (ә билгеләнгән тәртиптә алар үз көченә кергәнче – «техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы килмәгән өлешендә) капиталъ төзелеш объектлары (аларның яшәеше һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч) туры килми. Бу объектларга карата, федераль законнар нигезендә, аларны куллануны дәвам итүгә тыю йөкләнергә мөмкин.

2. Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган капиталъ төзелеш объектларының төрләрен һәм аларны куллануның интенсивлығын, төзелеш параметрларын үзгәртү юлы белән гамәлгә ашырыла торган барлык үзгәрешләре аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү юлы белән генә башкарылырга мөмкин.

Әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 өлешенең 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капиталъ төзелеш объектларының мәйданын һәм төзелеш күләмен арттырырга рәхсәт ителми. Бу объектларда, кулланыла торган технологияне техник регламентларда билгеләнә торган куркынычсызлык таләпләренә туры китермичә, җитештерү эшчәнлеге күләмнәрен һәм интенсивлығын арттыру рәхсәт ителми (ә билгеләнгән тәртиптә «техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә, норматив техник документлар үз көченә кергәнче).

Әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 пунктында күрсәтелгән, әлеге кагыйдәләргә туры килми торган, төзелеш параметрлары буенча (норматив үтү мөмкинлеген кыенлаштыра яки блокый торган, мәйданнан һәм биеклектән рәхсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда һ.б.) капиталъ төзелеш объектлары мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәвә дәрәжәсен арттырмаган очракта хуплана һәм кулланыла. Төзелешкә

рөхсәтнамә нигезендә башкарыла торган әлеге объектларга карата гамәлләр мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәвен бетерүгә юнәлдерелергә тиеш.

Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез миләкне башка тиешле куллану төренә үзгәртү рөхсәт ителми.

*4бүлек. Җир участогын яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт. Капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт.*

*Статья 13. Җир участогын яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү.*

1. Җир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт) шартлы рөхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә җибәрә. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы гариза «Электрон имза турында» 2011 елның 6 апрелендәге № 63-ФЗ Федераль закон таләпләренә туры китереп, электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында җибәрелергә мөмкин. (алга таба-электрон имза белән имзаланган электрон документ).

2. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты җәмәгать фикер алышуларында яки Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Җир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалану төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, җәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычына дучар булган җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокуклары ияләре катнашында үткәрелә.

3. Иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы, әлеге рөхсәт белән гомуми чикләре булган җир кишәрлегенә ия булган, әлеге рөхсәт сорала торган капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм әлеге рөхсәт соратып алына торган җир кишәрлегенә ия булучыларга һәм биналарга ия булучыларга карата шартлы рәвештә рөхсәт ителгән җир кишәрлегеннән файдалану хокукына рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча җәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү турында хәбәр җибәрә., капитал төзелеш объектның бер өлеше булып тора, аңа карата әлеге рөхсәт сорала. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы гаризасы кергән көннән алып җиде эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

4. Җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылганчы аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү вакыты муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан да артмаска тиеш.

5. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча җәмәгатьчелек фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту

турында тәкъдимнәр әзерли, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башлыгына жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башлыгы мондый рекомендацияләр кергән көннән өч көн эчендә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка мәгълүматны бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында (муниципаль берәмлек сайты булганда) урнаштырыла.

7. Шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

8. Капиталь төзелеш объектынның жир участогыннан яисә объектыннан шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төре шәһәр төзелеше регламентына жәмәгать фикер алышулары яки физик яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү белән кызыксынучы гавами тыңлаулар үткәргәннән соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелсә, мондый затка шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

9. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата файдалануның шартлыча рәхсәт бирү рәхсәт ителми яисә мондый корылманы сүтүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен рәхсәт бирү рәхсәт ителми, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә килгән очрактар керми, ирекле төзелеш билгеләре булмау яисә ирекле төзелеш билгеләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы дэгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карарының законлы көченә керүе хакында белдерү жиберелде.

10. Физик яки юридик зат шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт бирү яки мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

*Статья 14. Рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт алу тәртибе.*

1. Күләме шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән ким булган йә төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация, инженер-геологик яки башка характеристикалар булган жир кишәрлекләре хужалары рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш

объектларын үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый кире кагу рәхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да артмаган булса, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан аерым жир участогы өчен техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә читләштерү рәхсәт ителә.

3. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт алу белән кызыксынган зат комиссиягә мондый рәхсәт бирү турында гариза жибәрә. Рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рәхсәт ителгән чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

4. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты, әлеге статьяның 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча карар проекты буенча комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән унбиш эш көне эчендә мондый рәхсәт бирү турында яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәргә жирле администрация башлыгына жибәрә.

6. Район башлыгы әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң жиде көн эчендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргәннән соң, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү рәхсәт ителми, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә

күрсәтелгән һәм аннан әлеге хәбәрнамә кәргән очрақлардан тыш, жириле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жириле үзидарә органына яисә жириле үзидарә органына, дәүләт учреждениесенә яисә жириле үзидарә органына, әлеге хәбәрнамәне карау турында хәбәрнамә жиберелгән очрақлардан тыш, аны сүткән яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, ә үз белдеге белән төзелгән билгеләр каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керә.

7. Физик яки юридик зат рөхсәт ителгән капитал төзелеш, реконструкция объектларының чик параметрларынан читләштерүгә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәсле дип игълан итәргә хоуклы.

### 5 бүлек. Территорияне планлаштыру буенча документлар.

#### Статья 15. Территорияне планлаштыру буенча документлар.

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территорияләре тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жири кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территориаль планлаштыру документлары, жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линияле объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләүдән тыш), урман хужалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, Аеруча саклана торган табигать территориясе турында нигезләмәләр, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакинда» Федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәләгән тәмин итү буенча таләпләр, техник регламентлар таләпләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарларынең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 45 статьясындагы 10.2 өлешендә башкасы каралмаган булса, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен, материаллар һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләрен исәпкә алган кагыйдәләр жыелмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү төзелгән яисә төзелергә тиешле территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

- 1) территорияне планлаштыру проекты;
- 2) территорияне ызанлау проекты.

5. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата территорияне ызанлау проекты Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда эзерләү рәхсәт ителә.

6. Территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 5 өлешендә каралган очрактардан тыш, территорияне межалау проекты эзерләү өчен нигез булып тора.

7. Территорияне планлаштыру проекты, өлеге статьяның 5 өлешендә каралган очрактардан тыш, территорияне межалау проекты эзерләү өчен нигез булып тора. Территорияне межалау проекты эзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә башкарыла.

*Статья 16. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү тәртибе.*

1. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү турындагы карарлар, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 һәм 12.12 өлешләрендә күрсәтелгән очрактардан тыш, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациясә субъектының башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителә.

Территорияне планлаштыру буенча документларны, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 - 4.2 һәм 5.2 өлешләрендә күрсәтелгән очрактардан тыш, жирлек территориясенә карата эзерләү турындагы карар, күрсәтелгән органнар инициативасы буенча яисә физик яки юридик затларның территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турындагы тәкъдимнәре нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Территорияне планлаштыру буенча документларны Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар эзерләгән очракта, жирле үзидарә органы тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турында Карар кабул итү таләп ителми.

2. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, мондый карар кабул ителгән көннән өч көн эчендә басылып чыгарга тиеш һәм жирлекнең рәсми сайтында (жирлекнең рәсми сайты булган очракта) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турындагы карар басылып чыккан көннән башлап, физик яки юридик затлар жирле үзидарә органына территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү тәртибе, сроклары һәм эчтәлегә турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

4. Территорияне планлаштыру буенча документларның составы һәм эчтәлегә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы таләпләренә туры килергә тиеш, территориянең спецификасын һәм капитал төзелеш объектларын планлаштыруны исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү биремдә аныкланчак.

5. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль рәвештә, күрсәтелгән органнарға караган муниципаль (бюджет яисә автоном) учреждениеләр яисә алар тарафыннан дөүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында

Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелгән дәүләт яки муниципаль контракт нигезендә жәлеп ителә, ягъни Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактардан тыш.

Территорияне планлаштыру буенча, шул исәптән федераль эһәмияттәге объектларны, региональ эһәмияттәге объектларны, жирле эһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тоткан документларны әзерләү физик яки юридик затлар тарафыннан аларның акчалары хисабына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ыланлау проектлары расланганчыга кадәр жәмгыять фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда мәжбүри каралырга тиеш. Территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проектына һәм (яисә) территорияне ыланлау проектына аларның аерым өлешләрен раслау юлы белән үзгәрешләр кертелгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар мондый раслана торган өлешләргә карата үткәрелә.

Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 12 өлешендә һәм 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактарда, шулай ук территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты түбәндәгеләргә карата әзерләнгән очракта үткәрелми:

1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре приаэродром территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килгән очракта;

2) бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгильләну өчен коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтенә бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

7. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

8. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артыграк була алмый.

9. Район башлыгы, территорияне планлаштыру проекты, территорияне межалау проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларының яки ачык тыңлауларының беркетмәсен исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны раслау турында Карар кабул итә яки мондый документацияне кире кага һәм аны ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылганнан соң егерме эш көненнән дә соңга калмыйча эшләп бетерүгә жибәрә, ә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезендә жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелмәгән очракта, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән срукта.

10. Территорияне планлаштыру буенча расланган документация (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау

проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, әлеге документлар расланганнан соң жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында («Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә) урнаштырыла.

11. Дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яки жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән расланганчы, дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу турында карарлар кабул итүгә вәкаләтле орган белән килештерелгә тиеш. Территорияне дәүләт хакимиятенең күрсәтелгән органы яисә жирле үзидарә органы белән килештерү предметы әлеге проектта каралган федераль әһәмияттәге объектларны, төбәк әһәмиятендәге объектларны яки жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналар чикләрен планлаштыру зоналары чикләрен планлаштыру проекты булып тора.

12. Федераль әһәмияттәге объектны, төбәк әһәмиятендәге объектны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектны урнаштыру максатларында яисә жирлек, шәһәр округы чикләрендә башка объект урнаштыру максатларында эзерләнгән территорияне планлаштыру буенча документлар, аны раслау федераль башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, аны раслаганчы, мондый жирлек башлыгы белән килештерелгә тиеш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш. Әлеге объектларны шәһәр төзелеше регламентларын (сызыклы объектлардан тыш) үтәү өлешендә планлаштырыла торган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (әлеге объектларны урнаштыру планлаштырыла торган территориянең зоналар өчен билгеләнгән, шулай ук әлеге объектларны халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин итүнең факттагы күрсәткечләрен һәм әлеге объектларның территорияле үтемлелегә факттагы күрсәткечләрен саклап калуны тәмин итү Килештерү предметы булып тора.

Территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән документация алынганнан соң унбиш эш көне эчендә жирлек башлыгы мондый документацияне раслауга, мондый документацияне килештерүгә яки аны килештерүдән баш тартуға вәкаләтле органга жиберә.

13. Федераль әһәмияттәге линияле объектны, региональ әһәмияттәге линияле объектны, жирле әһәмияттәге линияле объектны, линияле объектны, территорияне планлаштыруның расланган проекты нигезендә гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү кирәк булган очракта, мондый линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү күрсәтелгән территорияне планлаштыру проекты нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин (гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны мондый реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру проектын эшләү таләп ителми торган очрактан тыш). Бу чакта территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән проект дәүләт хакимияте органы яисә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, федераль әһәмияттәге линия объектны, региональ



әһәмияттәге линия объектн, жәрле әһәмияттәге линия объектн, жәрле әһәмияттәге линия объектн тәзү, реконструкцияләү планлаштырылуға бәйле рәвештә реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектн яисә линия объектларн территориясен планлаштыру проектн раслауға вәкаләтле жәрле үзидарә органы белән килештерелергә тиеш. Мондый килештерүнең предметн булып гамәлдәге линия объектн яисә федераль әһәмияттәге линия объектн планлаштыру, реконструкцияләү, региональ әһәмияттәге линия объектн, жәрле әһәмияттәге линия объектн планлаштыру проектнда каралган планлаштырылган планлаштырылган урнаштыру зоналарының яисә линия объектларының чикләре тора. Территорияне планлаштыру проектн мондый килештерү срогы күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына яисә жәрле үзидарә органына кергән көннән алып унбиш эшчедән артып китә алмый. Шушы унбиш эш көне узганнан соң күрсәтелгән органнар федераль әһәмияттәге линия объектн, региональ әһәмияттәге линия объектн, жәрле әһәмияттәге линия объектн планлаштыру, реконструкцияләү максатларында территорияне планлаштыру проектн раслауға вәкаләтле дәүләт хакимияте органына яисә жәрле үзидарә органына тапшырылмаган очракта, территорияне планлаштыруның әлеге проектна карата әлеге каршы килү килештерелгән дип санала.

14. Линияле объектн тәзүне, реконструкцияләүне күздә тоткан территорияне планлаштыру проектна үзгәрешләр кертелгән очракта, линияле объект һәм (яки) линияле объект составына керүче башка капитал тәзелеш объектн планлаштырылган урнаштыру зонасы мәйданын ун процентка арттыру яисә киметү белән бәйле үзгәреш өлешендә, әлеге объектларн планлаштырыла торган урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлығына бәйле рәвештә, әлеге объектларн урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлығына бәйле рәвештә, линияле объект һәм (яки) башка капитал тәзелеш, Россия Федерациясе Шәһәр тәзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.7 һәм 12.12 өлешләре нигезендә, үзгәрешләр кертү территорияләрне планлаштыру проектнда каралган планлаштыру карарларына, шулай ук Россия Федерациясе Шәһәр тәзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.4 өлеше нигезендә, шартлы рәвештә, килештерүгә үзгәрешләр кертү таләп ителми, "үзгәрешләр кертү территорияне планлаштыру проектн белән каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаячак һәм дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жәр кишәрлекләрен һәм (яки) аларда урнашкан күчемсез милек объектларн тартып алу зарурлығына китерәчәк.

15. Территорияне планлаштыру проектн, урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жәр кишәрлекләре алу рәхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларн, региональ әһәмияттәге объектларн яисә жәрле әһәмияттәге объектларн урнаштыру каралган, физик яисә юридик затларга, дәүләт хакимияте органнарына яисә жәрле үзидарә органнарына караган яисә әгәр әлеге проектн раслаган көннән алып алты ел эчендә территорияне планлаштыру дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен мондый жәр кишәрлекләрен тартып алу турында карар кабул ителмәгән булса, бирелгән жәр кишәрлекләрендә мондый объектларн урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү өлешендә эшләми.

6 бүлек. *Жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.*

*Статья 17. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау.*

1. Жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларның, жир хужаларының, жир кишәрлекләрен арендага алучыларның хокуклары муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлауга бәйле рәвештә чикләнәргә мөмкин.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау жир законнарында каралган очракларда, ә муниципаль милектәге һәм гражданның һәм юридик затларга бирелмәгән жирләрдә, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен төзүгә, сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, инфраструктура объектлары, махсус икътисадый зона объектларына урнаштыру планында һәм аңа яқын территорияне тиешле матди-техник жиһазлауда каралган очракларда гамәлгә ашырыла. Жирләрне резервлау жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле жир кишәрлекләренә карата да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирләр муниципаль ихтыяжлар өчен өч елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мөмкин. Муниципаль милектәге һәм гражданның һәм юридик затларга бирелмәгән, диңгез транспорты, эчке су транспорты, тимер юл транспорты, һава транспорты (шул исәптән һава хәрәкәтен оештыруның бердәм системасы объектлары), транспорт-күчеп утыру төеннәре һәм метрополитен объектларын төзү һәм реконструкцияләү, федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын, региональ әһәмияттәге, муниципальәра әһәмияттәге, жирле әһәмияттәге һәм дәүләт яисә муниципаль әһәмияттәге башка линия объектларын төзү һәм реконструкцияләү өчен егерме елга кадәр вакытка резервлау рәхсәт ителә.

4. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

*Статья 18. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу.*

1. Жирле әһәмияттәге объектларны төзү, реконструкцияләү максатларында муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу, әгәр күрсәтелгән объектлар территорияль планлаштыруның расланган документлары һәм территорияне планлаштыруның расланган проектлары белән каралган булса, рәхсәт ителә.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен алына торган жир кишәрлекләре өчен түләү күләме, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм тартып алына торган жир кишәрлекләренә алмашка хосусый милеккә тапшырыла торган жир кишәрлекләренә базар бәясе, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләре урынына алына торган хокукларның базар бәясе, «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлегә турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, жир законнарында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып билгеләнә.

3. Жир кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчәмсез мөлкәт объектларын алар өчен милекчегә каплау яки башка күчәмсез мөлкәткә алмаштыру юлы белән тартып алуны күздә тоткан күчәмсез мөлкәтне тартып алу турындагы килешүгә сатып алу яки сату-алу турындагы гражданның законнары кагыйдәләре кулланыла.

Статья 19. *Гавами сервитутларны билгеләү.*

1. Гавами сервитут Россия Федерациясе Жир кодексының 39.38 статьясында каралган вәкаләтле башкарма хакимият органы яки жирле үзидарә органы карары белән гавами сервитут билгеләү турындагы үтенечнамә нигезендә (Россия Федерациясе Жир кодексының 39.39 статьясы) билгеләнә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлегенә карата сервитут билгеләү турындагы килешү граждан законнарында, Россия Федерациясе Жир кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән очрактарда һәм, аерым алганда, түбәндәге очрактарда төзелә:

1) жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга комачауламый торган линия объектларын, элемент корылмаларын, махсус мәгълүмат билгеләрен һәм яклау корылмаларын урнаштыру;

2) тикшеренү эшләрен башкару;

3) жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйлә эшләр алып бару.

3. Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 бүлекләрендә каралган максатларда гавами сервитут чикләре объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре белән территорияне планлаштыру документлары нигезендә, ө инженерлык корылмаларын, автомобиль юлларын, тимер юлларны урнаштыру өчен территорияне планлаштыру документларын эшләү таләп ителмәгән очракта, тиешле саклау зоналары күләмнәреннән артмаган чикләрендә билгеләнә.

Гавами сервитутларның эш итү зоналарының чикләре шулай ук жир кишәрлекләренә һәм күчмәс мөлкәтнең башка объектларының дәүләт кадастр исәбе документларында күрсәтелә.

4. Гавами сервитут, Россия Федерациясе Жир кодексының 23 статьясындагы 7 пункты нигезләмәләрен һәм түбәндәге чикләүләргә исәпкә алып, гавами сервитут билгеләү турында үтенечнамәдә күрсәтелгән срокка билгеләнә:

1) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 пунктчаларында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта ун елдан алып кырык тугыз елга кадәр;

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 2 пунктчасында каралган максатларда федераль, региональ яисә жирле өһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләү, ремонтлау;

3) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 5 пунктында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта бер елдан да артык булмаган вакытка.

Статья 20. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану.*

1. Шәһәр төзелеше регламентлары аларга карата билгеләнми торган гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану аларның кануннар нигезендә билгеләнүе белән билгеләнә.

2. Әлмәт муниципаль районының « Кичүчат авыл жирлегенә » муниципаль берәмлегенә территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, территориаль зоналардан тыш, түбәндәгеләр чагылдырылырга мөмкин:

1) шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләр, жир кишәрлекләре;

2) шәһәр төзелеше регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре, башка жирләр кулланылмый торган жирләр (территорияләр).

3. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән территорияләренә, жир кишәрлекләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында кире алу территорияне планлаштыру документларын эшләү зарурлыгын күздә тотып, алар түбәндәгеләр:

- кызыл линияләренә теркәү, билгеләү, үзгәртү юлы белән күрсәтелгән территорияләренә, жир участкаларының, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләренә хокукый статусы тәэмин ителәчәк;
- күрсәтелгән территорияләренә, жир участкаларының төрле өлешләрен билгеләчәкләр.

### *7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре.*

#### *Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.*

1. Әлеге Кагыйдәләренә үзгәрүе шәһәр төзелешен зоналаштыру картасының, шәһәр төзелеше регламентларының яки әлеге Кагыйдәләр текстының теләсә нинди үзгәрешләре дип санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

- жирлекнең генераль планына, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасының туры килмәве;

- Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри рәвештә керү, жир асты байлыкларыннан файдалану һәм жирлектә төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләү очрақларын бетерү турында күрсәтмәләр;

- территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүне;

- территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләренән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турында белешмәләренә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган, Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урыны тасвирламасына ия булмавы;

- федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләренән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның күчәмсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалану чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләренә туры килмәве;

- территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

- территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кергү турында тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

- федераль башкарма хакимият органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулык итә алсалар, Әлмәт муниципаль районының жирле үзидарә органнары;

- әгәр жирлекнең тиешле территориясендә, шәһәр округы территориясендә, торак пунктара территорияләрдә жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;;

- физик яки юридик затлар тарафыннан әлеге Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларга хокукка ия булучыларга зыян килә, капиталъ төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләренең бәясе кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гәмәлгә ашырылмый, физик яки юридик затлар инициативалы рәвештә йә, әгәр дә әлеге Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә, жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмый, аларга зыян килә, капиталъ төзелеш объектлары һәм жир кишәрлекләре бәясе кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре;

- территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте кабул иткән карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүче башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы яисә Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән карарларны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат;

- территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул иткән Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, жирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе субъекты тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гәмәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлеше нигезендә жирлек, шәһәр округы территорияләрендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларны (линияле объектлардан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган объектларны (линияле объектлардан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәэмин ителмәгән очракта, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә вәкаләтле органы әлеге объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында

жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жирлек башлыгына, шәһәр округы башлыгына жиһәрәләр.

5. 3 пунктларда каралган очрақларда жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 2 өлеше һәм 3.1 өлеше буенча, шулай ук конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләрен бер тапкыр үзгәрткән очрақта, капитал төзелеш объектларын һәм (яки) рөхсәт ителгән бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның рөхсәт ителгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яисә) рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, рөхсәт ителгән, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән, иҗтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар уздыру, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проект әзерләү турында Карар кабул итү турында хәбәр бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 4 өлешендә каралган Комиссия бәяләмәсе таләп ителми.

6. Территорияләрне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очрақта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр, аны комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проекты расланганнан соң, туксан көннән дә соңга калмыйча, кертелергә тиеш.

7. Комиссия жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдим кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә әзерли, анда жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә кәргән үзгәрешләр нигезендә үзгәрешләр кертү яки мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәр тупланган һәм бу бәяләмәне район башлыгына жиһәрә.

8. Шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларынан файдалану чикләренә туры китерүне күздә тоткан жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы закон проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

9. Район башлыгы, комиссия Бәяләмәсендә булган тәкъдимнәренә исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу турында карар кабул итә һәм мондый карарның күчәрмәсен мөрәҗәгать итүчеләргә жиһәрә.

10. Жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә раслау жирле үзидарәнең вәкиллекле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект жирле үзидарәнең вәкиллекле органы утырышында якындагы утырыштан соң килүче утырышны уздыру көннән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

11. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдекләре белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргән көннән алып, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан территорияль зонага карата, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрен һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләүне күздә

тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, мондый төзелешнең рөхсәт ителгән төре һәм мондый корылманың параметрлары рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларын, аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дөүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дөүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына җибәрелгән очрактан тыш, Капиталь төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларын, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә алынган, үз белдекләре белән төзелгән билгеләр булуның рөхсәтсез корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турында суд карары каралмавы яисә законлы көченә керүе турында хәбәрнамә җибәрелгән.

*Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.*

1. Әлеге кагыйдәләр муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә аларның рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре территорияль планлаштыруның федераль дөүләт мәгълүмат системасында күрсәтелгән Кагыйдәләрне раслаганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

2. Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлешендә гамәлдә.

## **II ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛӨШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ**

### **8 бүлек. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.**

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында:

1) территорияль зоналар билгеләнде,  
2) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар сайлап алынган;

3) гомуми файдаланудагы төп территорияләр (парклар, скверлар, бульварлар) һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре, урман фонды жирләре, су фонды жирләре, башкалар чагылдырылырга мөмкин.

Гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләргә карата әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә күрсәтелгән билгеләнеш билгеләнергә мөмкин.

*Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.*

1. Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше зонасын зоналаштыру картасы әлеге Кагыйдәләрнең составы булып тора, анда территорияль зоналар чикләре билгеләнә, шулай ук территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган

зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре күрсәтелә.

2. Территориаль зоналарның чикләре һәр жир участогының, жир законнары нигезендә, территориаль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мөмкин булган жир кишәрлегеннән тыш, бер Территориаль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш.

3. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре мәҗбүри рәвештә күрсәтелә. Күрсәтелгән зоналарның чикләре аерым карталарда күрсәтелә ала.

4. Территориаль зоналар чикләре исәпкә алып билгеләнә:

- бер территориаль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган жир кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерү;

Әлмәт муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы, Кичүчат авыл жирлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарны һәм планлаштырылган үсеш параметрларын билгеләү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән территориаль зоналар;

- территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалану;

- территориаль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә төрле категорияләрдәге жирләренә чикләрен үзгәртү планлаштырыла;

- чиктәш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау.

5. Территориаль зоналар чикләре түбәндәге очракларда билгеләнә::

- линияләренә магистральләр, урамнар, проездлар, разделяющим транспорт агымнары противоположных юнәлешләре

жирлек чикләре турында;

кызыл линияләр буенча;

жир кишәрлекләре чикләре турында;

- табигый объектларның табигый чикләре;

- нигезләнгән башка чикләргә.

6. Территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территориаль зоналар чикләренә туры килмәскә мөмкин.

7. Әлеге Кагыйдәләренә II өлешендә санап үтелгән берничә өлешкә бүлеп бирелгән жир кишәрлекләренә, башка күчмәсез милек объектларына карата һәр карта буенча барлык шәһәр төзелеше регламентлары кулланыла.

8. Әлеге картада чагылдырылган мәгълүмат этаплап әзерләү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарының фрагментларын кабул итүне исәпкә алып кулланыла.

#### *9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы әлеге Кагыйдәләренә состав график өлеше булып тора, аларда территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Әлеге карталарда чагылдырылган мәгълүмат:

- житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;



- үлэт базларының санитар-яклау зоналары;
- торба үткәргечләрнең һәм автомобиль юлларының санитар өзелеше;
- инженерлык коммуникацияләренең сак зоналары;
- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары;
- файдалы казылмалар ятмаларының тау отводлары;
- мелиорацияләнгән торган авыл хужалыгы территорияләре.

*Статья 24. «Кичүчат авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

1. «Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл җирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы» 2 нче кушымтасы, анда сайлап алынган:

2. СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары», предприятиеләрнең анкета мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән җитештерү объектларының һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары.

3. Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрдәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән үлэт базларының санитар-яклау зоналары.

4. СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» нигезендә билгеләнгән автомобиль юлларының санитар аермалары.

5. Водоохраные Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектларының Дәүләт реестрына кертелгән;

- размерлары Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьяларында билгеләнгән.

6. СанПиН 2.1.4.1110-02«Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләрнең санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары.

7. Файдалы казылмалар ятмаларының җир асты байлыктарынан файдаланучылар мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән чикләре..

*Статья 25. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләргә гамәлдә булу зоналары картасы.*

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләргә гамәлдә булган зоналар картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары бирелергә мөмкин.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләргә гамәлдә булу чикләре аларны эшләгән саен һәм аларга рәсми расланган документлар статусын бирү буенча тиешле карталарда теркәлә, аларга үзгәрешләр кертү тәртибендә әлеге Кагыйдәләргә кертелә.

### III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.

10 бүлөк. *Рөхсәт ителгән күчөмсөз милек төрлөрө һәм параметрлары өлөшөндө шәһәр төзөлөшө регламентлары.*

Статья 26. *Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналар төрлөрө*

Шәһәр төзөлөшөн зоналаштыру картасында территорияль зоналарның түбөндөгө төрлөрө билгеләнде:

Билгеләмэләр	Территорияль зоналар исеме
<b>ТОРАК ЗОНАЛАР</b>	
Ж1	Шәхси торак йортлар төзү зонасы
<b>ИЖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР</b>	
ОД1	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле төзөлөш зонасы
ОД2	Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештөгө объектларны урнаштыру зонасы
<b>ЖИТЕШТЕРҮ-КОММУНАЛЬ ЗОНАЛАРЫ</b>	
П2	III класслы зыянлылык житештерү-коммуналь объектлар зонасы
<b>ИНЖЕНЕРЛЫК-ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ЗОНАСЫ</b>	
И1	Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы
И2	Инженер инфраструктурасы объектлары зонасы
<b>АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ БИЛГЕЛӨНӨШӨНДӨГӨ ЗОНА</b>	
СХ1	Авил хужалыгы жирлөрө зонасы
СХ2	Авил хужалыгы билгеләнөшөндөгө жирлөрдө агросөнөгәтә комплексы объектларын урнаштыру зонасы
СХ3	Торак пункт чикләрөннән тыш, күмәк бакчачылык һәм яшелчөчөлөк зонасы
<b>РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӨНӨШӨТӨГӨ ЗОНАЛАР</b>	
Р1	Табигый ландшафтлар зонасы
Р2	Рекреацион территорияләр зонасы
<b>МАХСУС БИЛГЕЛӨНӨШӨТӨГӨ ЗОНАЛАР</b>	
СН1	Махсус билгеләнөшөтөгө объектларны урнаштыру зонасы
СН2	Үлөт базын урнаштыру зонасы
С3	Санитар-саклау утыртмалары зонасы

*Шәһәр төзөлөшө регламентлары. Торак зоналар.*

1. Күпкәтлы торак йортлар, кече һәм урта кәтәгы торак йортлар, индивидуаль торак йортлар төзү өчөн билгеләнгән торак зоналары.

*Ж1. Шәхси торак йортлар белән төзөлөш зонасы.*

Ж1 индивидуаль торак төзөлөшө зонасы торак районнарны аерым торучы һәм блокланган индивидуаль торак йортлардан (коттеджлардан) жирлө әһәмияттөгө хөзмөт күрсөтүләрнең минималь рөхсәт ителгән жыелмасы белән формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчөн бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегөннән рөхсәт ителгән файдалану төренөң	Жир кишәрлегөннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
--	--	-----

аталышы		
<b>Жир кишэрлеклөрөннөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрә</b>		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (аерым урнашкан бинаның биеклеге егерме метрдан артмаган, биеклеге егерме метрдан артмаган, ул гражданнар тарафыннан мөстәкыйль күчәмсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән шундый бинада яшәүгә бәйлә булган көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән тора); авыл хужалыгы культураларын үстерү; индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру	2.1
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	Рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны 2.1 коды белән урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы терлекләрен тоту	2.2
Блокланган торак төзелеше	Күрше торак йортлары булган бер яисә берничә уртақ дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми диварга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән бергә тоташмыйча, уртақ диварга (гомуми стеналарга) ия, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлеге бар (блокланган торак йортлар); декоратив һәм жимеш агачлары, яшелчә һәм жиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү	2.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрне, трансформатор	3.1.1

	подстанцияларен, газүткөргөчләрне, элементә линияларен, телефон станцияларен, канализацияларне, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрне жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар ясләләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.1
<b>Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>		
Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күп фатирлы йортларны урнаштыру (биеклеге 4 катка кадәр булган күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп);  әгәр азкатлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы 15% тан артмаса, спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; төзелгән, төзелгән һәм төзелгән күп фатирлы йорт биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.	2.1.1
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән	3.2.2

	биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шөһәрара һәм халыкара телефон элементәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрен, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләрен, гыйбадәт кылу йортларын, синагогаларны) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин әһелләре һәм дин әһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйләп төзештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар,	5.1.2

итү	физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру	
Спорт белән шөгылләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгылләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	5.1.3
Эчке хокук тәртибен тээмин итү	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрен әзерләү һәм аларның әзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	8.3
Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен.	4.9
Спорт белән шөгылләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгылләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	6.8

*Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү.*

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте		
		Шәхси торак төзелеше /шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Блокланган торак төзелеше (блокланган йортта бер гаиләгә торак берәмлеге)	Рөхсәт ителгән төзелешнең башка төрләре өчен
<b>Жир кишөрлекләренең иң чик параметрлары</b>				
Минималь майдан	кв.м	1000/1000	1000	1
Максималь майдан	кв.м	5000/5000	5000	5000

Урам (юл йөрү) фронты буйлап минималь киңлек	м	12	6	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары				
Участок төзелешенең максималь проценты	%	50/40	60	н/у
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрақларда)	м	5	5	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	а) 1 - брандмауэр дивар мәжбүри булганда; б) 3 - башка очрақларда	0 (блокланган торак йортта индивидуаль блок төзү өчен төзелгән яисә төзү өчен билгеләнгән жир кишәрлеге белән чиктәш жир кишәрлегенең ян чигеннән); 1 (янгынга каршы стенаның тиешле дәрәжәдәге булуы мәжбүри); 3 (бүтән очрақларда)	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше (төзелешне көйләү линиясе белән башкасы билгеләнмәгән булса)	м	3	3	н/у

Төзелешләрнең максималь биеклегә	м	18/18	18	н/у
Жир кишәрлекләре коймаларының максималь биеклегә	м	2	2	н/у

Искәрмә 1. Таблицада тәкъдим ителгәннәрдән 5% чикләрендә параметрлар тайпылышлары рәхсәт ителә.

Искәрмә 2. Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен, блокланган торак төзелеше өчен, жир кишәрлекләренең ян һәм арткы чикләреннән түбәндәге шарт белән, чигенүләр таблицасында тәкъдим ителгән жир кишәрлекләренең ян һәм арткы чикләреннән түбәндәгеләрдән тайпылышлар рәхсәт ителә:

- күрсәтелгән тайпылышларга жир кишәрлекләре хужаларының үзара ризалыгы бар;

- төп төзелешләр (торак йортлар) арасындагы ераклык 6 метрга тигез яисә аннан артыграк, ә ярдәмче төзелешләр (хужалык корылмалары, гаражлар һәм башкалар) арасындагы ераклык 2 метрга тигез яисә аннан артып китә (шулай ук ярдәмче корылмаларны блоклау рәхсәт ителә);

- күрше жир кишәрлекләрендә урнашкан корылмалар арасында янгынга каршы норматив ераклыктар саклана.

3 нче искәрмә. Башка таләпләр:

Минималь ара:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат биеклектәге торак йортларның озын яклары арасында: ким дигәндә 20 м;

балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую майданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр майданчыктан;

хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;

калдыктар өчен контейнерлар булган майданчыктардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участкалары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән майданчыктар - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рәхсәт ителми.

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр Техник регламентлар, СНИП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

*Шәһәр төзелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.*

Ижтимагый - эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын, эшкуарлык эшчәнлеген, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләрен, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын,



эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

ОД1. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зонасы күпфункцияле билгеләнештәге файдалануның административ, эшлекле, ижтимагый, мәдәни, хезмәт күрсәтүче һәм коммерцияле төрләрнең киң спектры булган объектлар формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
<b>Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре</b>		
Кече катлы күпфатирлы торак төзелеше	азкатлы күпкатлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансарныкын да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын азкатлы күпфатирлы йортның гомуми майданы 15 % тәшкил итсә, төзелеп беткән һәм төзелгән-төзекләндерелгән биналарында урнаштыру.	2.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2
Элемент хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемент хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3

Кунакханэ хезмәте	Кунакханэләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру	3.4.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләргә яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү оешмалары һәм белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән, укучыларны физик культура һәм спорт белән шөгыльләндү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлегенә объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.6.1
Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук эшчәнлекләрен турыдан-туры тәэмин итүче яисә дәүләт һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Эшлекле идарә	Капитал төзелеш объектларын урнаштыру максаты: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегенә	4.1

	объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дәүләт фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләргә оештыру, дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, Төнгә клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен автоматлары (комарлы уеннар өчен файдаланыла торган уен жиһазларынан тыш), уен мәйданчыклары урнаштыру	4.8.1
Биналарда спорт белән шөгыльләнүгә тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар урнаштыру (физкультура мәйданчыклары, йөгәрү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капитал төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы	8.3

	гражданнар оборонасы объектларыннан тыш	
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчсез милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм жыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
<b>Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре</b>		
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (балалар ясле, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмалар, шул исәптән укучылар физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	3.5.1
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мәйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	Гомуми мәйданы 5000 кв. м. булган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны һәм (яки) хезмәт күрсәтүне башкаручы бер яки берничә оешманы урнаштыру, рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлегенә 4.5 - 4.8.2 кодлары нигезендә; гаражларны һәм (яки) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен	4.2

	автомобильләр кую урыннарын урнаштыру	
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлар белән рәхсәт ителгән файдалану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында кулланыла торган даими яисә вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын туктау һәм саклау өчен, шул исәптән депога стоянкалар урнаштыру	4.9
Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элементенең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	6.8

*Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.*

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рәхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	50000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Искәрмә 1. Башка таләпләр:

Кечкенә аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кишәрлекнең алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационар белән дөвалау учреждениеләре өчен участокның алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 30 м;

стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СНиП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

*ОД2. Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы..*

Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы ОД2 сәламәтлек саклау һәм социаль яклау учреждениеләрен, шулай ук зонаның төп билгеләнешенә карата хезмәт күрсәтүче объектларны урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренең	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
--	--	-----

аталышы		
<b>Жир кишөрлеклөрөннөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрә</b>		
Стационар медицина хезмәте	Стационарда гражданнырға медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрән һәм стационар белән дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тәэмин итә торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдәм станцияләрән урнаштыру; санитария авиациясе мәйданчыкларын урнаштыру	3.4.2
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрән, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрән, трансформатор подстанцияләрән, газүткәргечләрне, элемтә линияләрән, телефон станцияләрән, канализацияләрне, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрне жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм зретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	3.1.1
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнырға амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләрә, диагностика үзәкләрә, сәт кухнялары, кан донорлығы станцияләрә, клиник лабораторияләр) урнаштыру	3.4.1
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләрә, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрән билгеләү мәсьәләләрә буенча, шулай ук	3.2.2

	коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хэйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	
<b>Жир кишэрлеклэрэннэн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсэт ителгэн төрлэре</b>		
Махсус билгелэнештөгэ медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза (морга) уздыруны гамэлгэ ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	3.4.3
Социаль хезмэт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру;  күченеп килергэ мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгелэнгэн биналарны һәм корылмаларны (шул исәптэн чиркәүлэрне, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетлэрне, гыйбадэт кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин әһеллэре һәм дин әһеллэре даими булу урыны өчен билгелэнгэн биналарны дини хезмэт башкаруга бэйле рөвештэ, шулай ук хэйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәплэр, семинариялэр, дини училищелар) гамэлгэ ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Хезмэт гаражлары	3.0, 4.0 кодлар белэн рөхсэт ителгэн файдалану төрлэрэндэ каралган эшчәнлек төрлэрэн гамэлгэ ашыру максатларында кулланыла торган даими яисэ вакытлыча гаражлар, хезмэт автотранспортын саклау өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын туктау һәм саклау өчен, шул исәптэн депога стоянкалар урнаштыру	4.9

*Жир кишэрлеклэрэннең чик күләме һәм рөхсэт ителгэн төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкциялэүнең иң чик параметрлары күрсәтелгэн таблицаның күрсәткечлэрэнэ туры килергэ тиеш.*

Үлчәү берәмлеклэре һәм параметрлары төрлэре	Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсэт ителгэн төрлэрэнэ карата параметрларның
---	--



		әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
<b>Жир кишәрлекләренең чик параметрлары</b>		
Минималь мөйдан	кв.м	1
Максималь мөйдан	кв.м	50000
<b>Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары</b>		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чигенеше	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның (СП, СанПиН), шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

*Шәһәр төзелеше регламентлары. Житештерү һәм коммуналь зоналар.*

Житештерү һәм коммуналь зоналар сәнәгать, коммуналь–склад объектларын, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм шәһәр төзелеше регламентларында каралган башка объектларны урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын үз эченә кертү өчен билгеләнгән.

*П2. III куркынычлылык класслы житештерү-коммуналь объектлар зонасы.*

П2 куркынычы булган III класслы житештерү-коммуналь объектлар зонасы коммуналь-житештерү предприятиеләрен булдыруның хокукий шартларын 300 метрлы санитар-яклау зонасы булган III класслы куркынычтан югарырак тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән. Житештерү эшчәнлеген үстерүгә ярдәм итә торган кайбер коммерция хезмәтләре дә кертелә. Бердәм зонада күчәмсез милекнең рөхсәт ителгән төрле төрләрен кушу норматив санитария таләпләрен үтәгән очракта гына мөмкин.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
--	--	-----

аталышы		
<b>Жир кишөрлеклөрөннөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрә</b>		
Авыр сәнәгатъ	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен әзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгатъ предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгатъ объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төренә кертелгән очраклар керми.	6.2
Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеплар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	6.2.1
Жиңел сәнәгатъ	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгатъ өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру.	6.3
Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру.	6.3.1
Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны башка продукциягә (консервацияләү, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен.	6.4
Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү	6.6

	өчен урнаштыру	
Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар (золоотваллар, гидротехник корылмалар) урнаштыру;  урнаштыру рөхсәт ителгән куллану төренең 3.1 коды белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру	6.7
Складлар	Сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм докилары, нефть саклагычлары һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлары һәм аларны газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын (стратегик запасларны саклаудан тыш) урнаштыру	6.9
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчемсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрне, элемтә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрне, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрне жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	3.1.1
Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары.	Кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру	7.2.3
Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина урыннарына бүленеп урнаштыру	2.7.1
Фәнни тикшеренүләр	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм	3.9.2

үткөрү	эшләнмэләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзөклөр, инновацион үзөклөр, дөүлөт фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзөкләре, шул исәптән тармак үзөкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндөгә максат белән урнаштыру: дөүлөт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында башкарылган вакытта товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	4.1
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрен әзерләү һәм аларның әзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	8.3
Автомобильләргә ремонтлау	Автомобильләргә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләргә һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
<b>Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре</b>		
Склад майданчыклары.	Ачык һавада йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш).	6.9.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Профессиональ белем бирү һәм мөгариф өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләргә яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен арттыру эшчәнлегенә гамәлгә ашыручы оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.2
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен	3.4.1

	билгелэнгэн капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	
Көнкүреш хезмәте күрсәтү	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мөйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кибетләр	Сәүдә мөйданы 5000 кв. м. тәшкит иткән товарларны сату өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларынан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	6.8
Транспорт чараларын ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләргә юл сервисы объектлары буларак жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунаханә хезмәте күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен	4.9.1.2

	тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	
Автомобиль юу урыны	Автомобиль юлларын урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3

*Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.*

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның эһәмияте	
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен	
<b>Жир кишәрлекләренең чик параметрлары</b>			
Минималь мөйдан	кв.м	1	
Максималь мөйдан	кв.м	100000	
<b>Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары</b>			
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмөгән очрактарда)	м	0	
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0	
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0	

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

*Шәһәр төзелеше регламентлары. Инженерлык-транспорт инфраструктурасы зонасы.*

*И1. Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы.*

Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы И1 транспорт инфраструктурасы объектларын, шул исәптән автомобиль, һава, торба үткәргеч транспорт һәм элемент корылмаларын һәм коммуникацияләрен урнаштыру өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 7.2.1 (автомобиль юлларын урнаштыру), 7.1.2 (пассажирлар йөртүгә тәэмин итү), 7.2.3 (гомуми файдаланудагы транспорт стоянкасы) кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тотуны үз эченә ала.	7.2
Һава транспорты	Аэродромнарны, вертолет майданчыкларын (вертодромнарны) урнаштыру, гидросамолетларны алып килү һәм китерү өчен урыннар булдыру, очышларны һәм һава судноларын очып китү һәм төшерү (китерү) өчен кирәкле башка объектларны радиотехник тәэмин итү, аэропортларны (аэровокзалларны) һәм пассажирларны утырту һәм аларга тиешле хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән хәрәкәт итә торган йөкләргә төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру	7.4
Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрен, су үткәргечләрен, газ үткәргечләрен һәм башка торба үткәргечләрен, шулай ук аталган торбаүткәргечләрен эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналар һәм корылмаларны урнаштыру	7.5
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру, элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары, элемтә объектларын урнаштыру, урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларынан тыш	6.8
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәт күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы	4.9.1.2

	объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрлөрә		
Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчөмсөз милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элементә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм жыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләренә юл сервисы объектлары буларак жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Автомобиль юу урыннары	Автомобиль юу урыннарын урнаштыру, шунда ук бергә сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
Автомобильләренә ремонтлау	Автомобильләренә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләренә һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4

*Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.*

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрлөрә		Күчөмсөз милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренә чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары		



Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## *И2. Инженерлык инфраструктурасы объектлары зонасы.*

*И2 объектлар зонасы зрә инженер инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән, шул исәптән торба үткәргеч транспорт һәм элемент корылмаларын һәм коммуникацияләрен дә. Территориядән файдалану режимы объектны норматив һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп билгеләнә.*

### *Шәһәр төзелеше регламентлары. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге зоналар*

#### *СХ2. Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы.*

Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы СХ2 авыл хужалыгы предприятиеләрен һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларын, санитар-яклау зоналарын, торак төзелеше чикләренә һәм әйләнә-тирәлекнең нормалаштырыла торган сыйфат күрсәткечләре булган башка объектларга кадәр саклау шартларын тәэмин итү өчен СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләр, корылмалар һәм башка объектларны санитар классификацияләү» (РФ Баш дөүләт санитария табибының 2010 елның 9 сентябрәндәге 122 номерлы карары белән расланган) нигезендә бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
---	--	-----

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның төп төрлөрө		
Терлекчелек	<p>Авыл хужалыгы терлекләре (эре мөгезле терлек, сарыклар, кәжәләр, атлар, дөяләр, боланнар)үрчетүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>авыл хужалыгы терлекләрен чабу, көтүлекләр көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру, нәселле терлекләр үрчетү, нәсел продукциясен (материалны)житештерү һәм куллану</p>	1.8
Жәнлекчелек	<p>Кыйммәтле мехлы жәнлекләр үрчетү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;</p> <p>нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану</p>	1.9
Кошчылык	<p>Йорт кошларының, шул исәптән су йөзүчеләрнең нәсел токымнарын үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>терлекчелек продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;</p> <p>нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану</p>	1.10
Дуңгызчылык	<p>Дуңгызлар үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;</p> <p>нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану</p>	1.11
Умартачылык	<p>Бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм куллану буенча, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле</p>	1.12

	умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру	
Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен фәнни күзлектән караганда кыйммәтле булган үрнәкләрне алу өчен фәнни һәм селекцион эш алып бару, авыл хужалыгын алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру	1.14
Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү	1.16
Питомниклар	Яшь үсентеләрне авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куаклар, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культуралары үстерү һәм сату; авыл хужалыгы производствосының күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру	1.17
Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру	1.18
Бакчачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпьяллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяллык культуралар үстерүгә бәйле авыл хужалыгы жиһазларын гамәлгә ашыру	1.5
<b>Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре</b>		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчөмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткөргечләрне, электр үткөргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткөргечләрне, элемент линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм	3.1.1

	эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру	1.15

*СХЗ. Торак пункт чикләреннән тыш, күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы.*

СХЗ зонасы торак пунктлар чикләреннән тыш жирлек территориясендә урнашкан территорияләрдә дача хужалыгы объектларын урнаштыру, бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
<b>Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>		
Бакчачылык тармагын алып бару	Гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ял итүне һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы культураларының инвентарьларын һәм уңышын саклау өчен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру	13.1
Бакчачылык тармагын алып бару	Гражданнар тарафыннан авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен ял итүне һәм (яисә) аларны үстерүне гамәлгә ашыру; бакча йортының, торак йортның үз ихтыяжлары өчен 2.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен, хужалык корылмаларын һәм гаражларны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру	13.2
<b>Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре</b>		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (аерым торучы бинаның биеклеген егерме метрдан артмаган өч катлы, биеклеген егерме метрдан артмаган, ул гражданнар тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарыннан тора, алар мондый бинада яшәү белән бәйлә түгел. күчәмсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектлары; авыл хужалыгы культураларын үстерү; гаражларны үз ихтыяжлары һәм хужалык корылмалары өчен урнаштыру	2.1*
Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны	3.7.1*

	(шул исәптән чиркәүләрне, соборларны, храмнарны, часовняларны, мечетләрне, гыйбадәт кылу йортларын, синагогаларны) урнаштыру	
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин өһелләре һәм дин өһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2*
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1*
Спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	5.1.3*
Эчке хокук тәртибен тәмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре эзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	8.3*
Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4*
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык майдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3*

\* территорияне планлаштыру буенча расланган документлар булганда (2017 елның 29 июлендәге «Гражданның тарафыннан үз ихтыяжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

## Жир кишәрлекләре күләмнәренә иң чик күрсәткечләре:

Үлчәү берәмлекләре һәм		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Бакчачылык /бакчачлык белән шөгыйльләнү өчен	Рәхсәт ителгән төзелешнең башка төрләре өчен
<b>Жир кишәрлекләренә иң чик параметрлары</b>			
Минималь майдан	кв.м	400/400	1
Максималь майдан	кв.м	1500/1500	50000

Рәхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә (2017 елның 29 июлендәге «Гражданның тарафыннан үз ихтыяжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

*Шөһәр төзелеше регламентлары. Рекреацион билгеләнештәге зоналар.*

**P1. Табигый ландшафтлар зонасы.**

P1 табигый ландшафтлары зонасы гамәлдәге табигый ландшафтны саклау һәм куллану өчен хокукый шартлар тәэмин итү, халык саулыгы, урманнарны саклау һәм яңадан торгызу мәнфәгатьләрендә экологик чиста әйләнә-тирә мохитне булдыру, аларны рациональ файдалануны тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
<b>Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>		
Табигый территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табигый мохитнең аерым табигый сыйфатларын саклап калу, аерым алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарны, шул исәптән шөһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рәхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жирләрнең үзенчәлекләрен саклау.	9.1

*Р2. Ял итү территорияләре зонасы.*

Р2 зонасы халыкның ял итү урыннарын оештыру өчен билгеләнгән, паркларны, скверларны, бакчаларны үз эченә ала.

Жҗир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жҗир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жҗир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Табиғатъ территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табиғый мохитнең аерым табиғый сыйфатларын саклап калу, аерым алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табиғый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жырләрнең үзенчәлекләрен саклау.	9.1
Территорияне төзекләндерү	Территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементларын, жиһазларның һәм бизәүнең төрле төрләрен, кече архитектура формаларын, стационар булмаган корылмаларны һәм корылмаларны, мөгълүмати щитларны һәм күрсәткечләрне урнаштыру	12.0.2
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре әзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру; гражданныр оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданныр оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	8.3

*Шәһәр төзелеше регламентлары. Махсус билгеләнештәге зоналар.*

**СН1. Махсус билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы.**

СН1 махсус билгеләнештәге зона калдыкларны ритуаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру, складлау һәм күмү өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
<b>Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре</b>		
Ритуаль эшчәнлек	Зиратларны, крематорийларны һәм күмү урыннарын урнаштыру; тиешле дини корылмалар урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру	12.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
<b>Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре</b>		
Көнкүреш хезмәте күрсәтү	Халыкка яки оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (вак-төяк ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чәчтарашханә, кер юу, химчистка, жириләү бюролары)	3.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация станцияләре, стоянкалар, гаражлар һәм урып-жыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, Корылмалар, карны жыю һәм эретү өчен кирәкле) (рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төре төп һәм шартлы рәвештә рөхсәт ителгән барлык төрләре өчен кулланыла)	3.1.1
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми	4.9



	файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	
--	---	--

*Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.*

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен	
<b>Жир кишәрлекләренең чик параметрлары</b>			
Минималь майдан	кв.м	1	
Максималь майдан	кв.м	100000	
<b>Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары</b>			
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	0	
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0	
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0	

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### *СН2. Үлэт базын урнаштыру зонасы.*

СН2 Махсус билгеләнештәге зона үлэт базларын урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

### *С3. Санитар-саклау утыртмалары зонасы.*

Зона гамәлдәге нормативларга туры китереп санитар-саклау зоналарын оештыру һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән.

*Глава 11. Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне куллануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.*

Статья 27. Территорияларне файдалануның махсус шартлары булган зоналар белән билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.

1. Өлмәт муниципаль районының "Кичүчат авыл җирлегенә" муниципаль берәмлегенә территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зоналар картасында билгеләнгән зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын куллану өслеге кагыйдәләрен билгели:

1) картада билгеләнгән тиешле территорияль зоналарга карата, өслеге статьяда билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып, шөһәр төзелешә регламентлары белән;

2) законнарда, башка норматив хокукий актларда билгеләнгән чикләүләренә санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарга карата чикләүләр.

2. Санитар-яклау зоналарында һәм санитария өзелүләрендә, саклау зоналарында, су саклау зоналарында, яр буге яклау һәм яр буге полосаларында урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү түбәндәге норматив хокукий актларда билгеләнгән:

- Россия Федерациясә Су кодексы;
- Россия Федерациясә Җир кодексы;
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлегенә турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Атмосфера һавасын саклау турында» 1999 елның 4 маендагы 96-ФЗ номерлы Федераль закон;
- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясә»;
- Россия Федерациясә Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләренә нигезендә билгеләнгән үлөт базларының санитар-яклау зоналары;
- СанПиН 2.1.1279-03 «Зиратларны, күмү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр» (Россия Федерациясә Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 35 номерлы карары белән расланды);
- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганақларын санитар саклау зоналары» (Россия Федерациясә Баш дәүләт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән расланды);
- СП 2.2.3670-20 «Яңа төзелә торган һәм реконструкцияләнгән торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауга гигиена таләпләренә»;
- СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85\* Магистраль торбаүткәргечләр» (СССР Дәүләт төзелешенә 1985 елның 30 мартындагы 30 номерлы карары белән расланды);
- СП 42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89\* Шөһәр төзелешә. Шөһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

Өслеге Кагыйдәләренә эшләгәндә өслеге Кагыйдәләренә эшләү вакытында муниципаль берәмлекнең норматив-хокукий актлары кабул иткән чикләүләренә санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарында урнашкан җир

кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

3. Санитар-яклау зонасы яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганагы булган объектлар һәм производстволар тирәсендә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-яклау зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрану йогынтысын гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ө I һәм II класслы хәвефлелектәге предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халыкның сәламәтлеге өчен кабул итәрлек куркыныч зурлыгына кадәр киметүне тәэмин итә.

Предприятиеләрнең, оешмаларның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналары күләмнәрен төзиләр:

- беренче сыйныф предприятиеләре өчен - 1000 м;
- икенче сыйныф предприятиеләре өчен - 500 м;
- өченче сыйныф предприятиеләре өчен - 300 м;
- дүртенче сыйныф предприятиеләре өчен - 100 м;
- бишенче сыйныф предприятиеләре өчен - 50 м.

Калейкино авыл жирлеге территориясендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау чыганаclarы булган барлык куркыныч класслардагы объектлар урнашкан.

Житештерү һәм транспорт предприятиеләренең санитар-яклау зоналарында, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларында, коммуналь-склад объектларында, чистарту корылмаларында, башка объектларда урнашкан жир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиНом 2.2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә:

- 1) тыелган файдалану төрләре;
- 2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

*Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:*

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участкалары, шулай ук яшәү тирәлегә сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- ждениеләре, гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

*Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:*

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мәйданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләрне су белән тәэмин итү станцияләре.

4. Үлэт базларын санитар-яклау зоналары.

«Кичүчат авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясенә биотермик чокыр йогынты ясый.

Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә терлек зиратының санитар-яклау зонасы күләме 1000 м тәшкил итә.

Россия Федерациясе Кулланучылар күзәтчелеге федераль хезмәтенең 2006 елның 3 маендагы 0100/4973-06-31 номерлы хаты нигезендә терлекләрне чүпләүнең санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту, инфекцияләр тарату мөмкинлеген юкка чыгаручы махсус чаралар комплексы үткәрелгәннән соң, туфракны һәм грунт суларын лаборатор тикшерүләр уздырганнан соң, Россия Федерациясенә Баш дәүләт санитария табибы яки аның урынбасары карары буенча мөмкин.

Татарстан Республикасы буенча Россия кулланучылар күзәтчелеге идарәсенә территорияль бүлегенә төп таләпләре булып түбәндәгеләр тора:

- туфраклы урынны тимер-бетон каркас (саркофак) белән каплауны тәэмин итү;

- үлэт базының чиген терәк планга төшерү;

- периметр буйлап туфрак учагы ишелеп төшү, аншлаг белән ышанычлы киртәне кую;

- туфракның һәм суның лаборатор контролен оештыру, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп, скважиналарда грунт сулары агымы буенча түбәнрәк.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматлары буенча, саркофага өслек калынлыгы 0,4 метрдан да ким булмаган тиеш; терлек каберлеге 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма периметры буйлап чикләнергә тиеш; койма яисә бетон саркофагадан 30 м радиуста 1 м биеклектәге жир валы рәвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Үлэт базларының санитар-яклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчемсез милек объектлары өчен билгеләнә:

1) тыелган файдалану төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

*Терлек базларының санитар-яклау зоналары чикләрендә һәм аларның территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:*

- торак, ижтимагый биналар һәм терлекчелек комплексларын үлэт базыннан 1000 м якынарак урнаштыру;
- терлек көтү, печән чабу;
- жир һәм гуммияле калдыкны үлэт базыннан читкә чыгару.

*Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре:*

- терлекләренә һәм көтүлекләренә 200 метрга якын урнаштыру;
- автомобиль, тимер юлларны аларның категориясенә карап 50-300 метрга якынарак урнаштыру;
- гамәлдәге норматив документлар таләпләре нигезендә яшелләндерү (табигый үсемлекләр).

5. Автомобиль юлларының санитар аермалары.

Кичүчат авыл жирлегә территориясе региональ әһәмияттәге 4 категорияле автомобиль юлларын кисеп үтә. 8.21 п. нигезендә 42.13330.2011 Региональ әһәмияттәге автомобиль юлларыннан «Шөһәр һәм авыл жирлекләрен төзү һәм төзү» планы 3 категорияле санитар аермалар 100 м күләмендә билгеләнә.

Санитария өзеклекләреннән файдалану режимы «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 билгеләнә.

*Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар өзелүләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:*

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участкалары, шулай ук яшәү тирәлегә сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар мәйданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суну эзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

*Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар аермалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рөвештә файдалану төрләре:*

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар,

ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен майданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть- һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәмин итү өчен езиан скважиналары, техник су белән тәмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәмин итү станцияләре, автомобильләре су белән тәмин итү станцияләре.

6. Торбаүткәргечләрнең санитар өзешләре.

«СНИП 2.05.06-85\* «Магистраль торба үткәргечләр» нигезендә Әлмәт муниципаль районы «Кичүчат авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясә буйлап узучы магистраль торба үткәргечләрнең санитар аермалары 100- 2000 метрны тәшкил итә.

Санитария өзешләреннән файдалану режимы «СП 34-116-97\* "Нефть-газ үткәргечләренә проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча Инструкция»» нигезендә промысел нефть үткәргечләреннән 75 м зурлыгында санитар аерма билгеләнә.

*Магистраль торбаүткәргечләрнең санитар шартлаулары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:*

- торак пунктлар;
- бакча йортлары, дача бистәләре булган коллектив бакчалар;
- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;
- сәт заводлары;
- файдалы казылмалар эшкәртү карьерлары;
- индивидуаль хужалар автомобильләре өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар 20 дән артык автомобиль санына;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- торак биналар 3 катлы һәм аннан югарырак;
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнар;
- гидро-, электр станцияләре; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- магистраль торба үткәргеченә карамаган су үткәргеч корылмалар һәм насос станцияләре;
- 1000 м<sup>3</sup> дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре;
- торбаүткәргечләргә, мачталарга (манараларга) һәм күпканаллы радиорель элементә линиясенә мачталары (манаралары) һәм корылмалары; Россия Элементә министрлыгының һәм башка ведомстволарның күпканаллы радиореле элементә линиясенә корылмалары; телевизион манаралар.

7. Инженерлык коммуникацияләренә сак зоналары.

ЛЭПның сак зоналары.

«Кичүчат авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясен кисеп үтүче электр тапшыруларының һава линияләре өчен зурлыклары 12.1.051-90 «Хезмәт куркынычсызлыгы стандартлары системасы» ГОСТ 12.1.051-90 белән билгеләнә торган саклау зоналары билгеләнә. Электр куркынычсызлыгы. 1000

В дан артык көчөнөшле электр линиялөрөнөң саклау зонасында иминлек мөнөсөбөтлөрө (СССР Дәүләт комитетының продукция сыйфаты һәм продукция стандартлары белән идарә итү буенча 1990 елның 29 ноябрөндөгө 2971 номерлы карары белән расланган) һәм 110 кВ куәтле электр тапшыру линиясе өчен 20 м тәшкил итә.

*Саклау зонасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчөмсөз мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрлөрө:*

- предприятие житәкчесе тарафыннан расланган эшләрне житештерү планы буенча ремонтлаганда һәм реконструкцияләгәндә башкарыла торган тирәнлекләрдән тыш, проектта каралмаган канализация коеларын һәм башка заглублиениеләрне урнаштыру;

- мелиорация буенча жир эшләрә башкару, сугару һәм киптерү системалары төзү;

- тау, төзелеш, монтаж, шартлату эшләрә житештерү, грунт планировкасы;

- скважиналар, шурфлар төзү һәм грунт пробаларын алу белән бәйлә геологик-төшерү, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрән башкару.

*Газ үткәргечен эксплуатацияләүчө оешма белән килешү буенча рәхсәт ителгән куллану төрлөрө үз эченә:*

- төрлө корылмалар һәм корылмалар төзү;

- агачлар һәм куаклар утырту, азык, ашламалар һәм материаллар туплау, печән һәм салам эскертлау, терлек тоту, балык тоту, боз вату һәм боз эзерләү;

- торбаүткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр кору;

- автомобиль транспорты тукталышларын, тракторларны һәм механизмнарны урнаштыру,

- бакчалар һәм бакчалар урнаштыру.

*Ликвидацияләнгән нефть скважинасының саклау зонасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчөмсөз мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрлөрө:*

- теләсә нинди төзелеш төрлөрө.

ЛЭПның сак зоналары.

«Кичүчат авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясен кисеп үтүчө электр тапшыруларының һава линияләрә өчен зурлыклары 12.1.051-90 «Хезмәт куркынычсызлыгы стандартлары системасы» ГОСТ 12.1.051-90 белән билгеләнә торган саклау зоналары билгеләнә. Электр куркынычсызлыгы. 1000 В дан артык көчөнөшле электр линиялөрөнөң саклау зонасында иминлек мөнөсөбөтлөрө (СССР Дәүләт комитетының продукция сыйфаты һәм продукция стандартлары белән идарә итү буенча 1990 елның 29 ноябрөндөгө 2971 номерлы карары белән расланган) һәм 110 кВ куәтле электр тапшыру линиясе өчен 20 м тәшкил итә.

*Саклау зонасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчөмсөз мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрлөрө:*

- саклагычларны һәм ягулык-майлау материалларының каймагын урнаштыру;

- чүплөкләр урнаштыру;

- шартлату эшләрән башкару, ут кабызу;

- дәһшәтле яки экстремаль һава шартларында электр тапшыруның һава линияләре саклау зонасында эшләр үткөрү һәм аларда булу.

*Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре, электр үткәргечләрнең һава линиясен кулланучы оешма белән килештереп була:*

- төзелеш, монтаж һәм су сиптерү эшләре,
- Агач утырту һәм кисү,
- терлек азыгы, ашламалар, ягулык һәм башка материалларны туплау,
- йөк төялгән яисә юл өстеннән йөксез 4 м дан артык биеклеккә ия машиналар һәм механизмнар өчен йөрү жайланмасы.

8. Эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналары.

СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары су белән тәэмин итү чыганаclarын пычранудан санитар саклау зонасы оештырыла, аның составына өч пояс керә: беренче пояс - катгый режим поясы, шулай ук икенче һәм өченче пояс - чикләүләр пояслары.

Әлмәт муниципаль районының «Кичүчат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә чишмәләр һәм су жыю скважиналары бар. Кайбер су коймалары өчен өч пояс составында санитария саклау зоналары урнаштырылган, калганнары өчен - 50 м тәшкил итә торган санитария саклау зонасының беренче поясы гына. Икенче һәм өченче поясларның чикләре проектларын эшләү һәм аларны исәпләү зарур. Аларны куллану режимын СанПиН 2.1.4.1110-02 билгели.

*Эчә торган су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зонасының I пояс чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:*

- зур көүсәле агачлар утырту;
- суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләрне салу;
- торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру;
- кешеләрнең яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану.

*Эчә торган су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының II пояс чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:*

- эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына кертү һәм жир асты байлыclarын жир асты байлыclarына күчерү;
- ягулык-майлау материаллары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар складларын, промстоклар, шламосаклагычлар һәм жир асты суларының химик пычрануы куркынычы тудыручы башка объектлар складларын урнаштыру;
- зиратларны, үләт базларын, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм жир асты суларының микроб пычрануына китерә торган башка объектларны урнаштыру;
- ашламалар һәм агулы химикатлар куллану;
- төп файдаланудагы урманны кисү.



Мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, жир асты суларын файдаланганда гына, су йөртү офыгын пычранудан яклау буенча махсус чаралар башкарылганда гына, санитария саклау зонасының III поясы чикләрендә рөхсәт ителә.

*Эчә торган су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының II поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:*

- туфрак катламын бозуга бәйле яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп.

9. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары.

Су саклау зоналары - өске су объектларының яр линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларын пычратуны, чүпләүне, ләм утыруны һәм суларны ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Яр буе полосалары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларыннан файдалана алуын тәэмин итү максатларында бирелә.

РФ Су кодексы нигезендә елгаларның яки инешләренең су саклау зоналары киңлегә аларның елгалары яисә инешләре өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 км га кадәр - 50 м күләмендә;
- 10 км дан 50 км га кадәр - 100 м күләмендә;
- 50 км һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

Елга, чишмә башыннан алып инешкә кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә.

Яр буе яклау полосасының киңлегә су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яисә кире авышлык өчен - 0°, 40 м тәшкил итә, авышлык өчен 3° һәм аннан да күбрәк авышу өчен - 50 м.

Шулай итеп, Кичуй елгасының су саклау зонасы киңлегә - 200 м, Чупаевка елгасының - 100 м, жирлек чикләрендә башка су агымнары - 50 м тәшкил итә. Террорның көнчыгыш яклау полосасы. Кичуй һәм Чупаевка елгасының яр буе яклау полосасы 50 м күләмендә кабул ителгән.

Гомуми файдаланудагы су объектынның яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә. Кичуй елгасының һәм Чупаевка елгасының яр буе полосасының киңлегә - 20 м, калган су агымнары - 5 м. Гражданның су объектына ирекле керүен тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

Елгаларның, башка су объектларының су саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен түбәндәгеләр билгеләнә:

- тыелган файдалану төрләре;
- Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре, аларны бассейнлы һәм башка территориаль идарә органнары белән килештереп, вәкаләтле дөүләт органнарының су фондыннан файдалану һәм саклау, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән гавами тыңлаулар процедураларыннан файдаланып, махсус килештерү буенча рөхсәт ителергә мөмкин.

*Елгаларның су саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан, башка су объектларыннан файдалану төрләре:*

- туфракны ашлау өчен агып төшүче сулардан файдалану;
- зиратларны, үләт базларын урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне күмү;
- үсемлекләренң корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;
- Транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торыуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми.

*Яр бие яклау полосалары чикләрендә, су саклау зоналары өчен күрсәтелгән чикләүләр белән беррәттән, түбәндәгеләр тыела:*

- жирләрне сөрү;
- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык объектларын һәм башка объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга кертү һәм эксплуатацияләү рөхсәт ителә, мондый объектларны су объектларын пычранудан, чүпләнүдән һәм суларны саегудан су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән жиһазландыру шарты белән.

*Яр бие полосасында файдалануның тыелган төрләре:*

- жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;
- Механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

Су объектларының яр бие полосасы чикләрендә алар янында йөрү (механик транспорт чараларын кулланмыйча) рөхсәт ителә, шул исәптән һәвәскәрләр һәм спорт балыкчылыгын тормышка ашыру һәм йөзү чараларын причал ясау өчен дә.

#### 10. Файдалы казылма ятмаларының тау токымнары.

«Кичүчат авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясе Ромашкино һәм яңа Елхово нефть ятмаларына бүлеп бирелгән чикләрдә урнашкан. Ике нефть ятмасыннан тыш, жирлек чикләрендә Сабанчы ком карьерына тау бүлеп бирелгән.

«Жир асты байлыклары турында» 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 22 статьясы нигезендә жир асты байлыкларыннан файдаланучы

үзенә бирелгән тау бүлөп бирелгән чикләрдә файдалы казылма ятмалары майданнары төзүне чикләргә хокуклы.

Жир асты байлыктарының аерым участкаларыннан файдалану ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәмин итү, жир асты байлыктарыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Торак пунктлар һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану халыкның тормышы һәм сәламәтлеге иминлеге, әйләнә-тирә мохитне саклау куркынычы, тау эшкәртмәләренең, бораулау скважиналарының һәм жир асты байлыктарыннан файдалануга бәйлә башка корылмаларның сакланышын да кертеп, биналарның һәм корылмаларның сакланышын булдыру мөмкин булган очракларда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Жир асты байлыктары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзү, шулай ук жир асты корылмалары урнашкан урыннарда жир асты байлыктарының дәүләт фонды яисә аның территорияль органнары һәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рәхсәте белән бары тик файдалы казылмалар чыгару мөмкинлеге яисә төзелешнең икътисадый максатчанлыгы исбатлану шартларында гына урнаштыру рәхсәт ителә.

Файдалы казылмалар ятмалары майданнарын үз белдеге белән төзү житештерелгән чыгымнарын һәм территорияне рекултивацияләү һәм төзелгән объектларны сүтү чыгымнарын каплаусыз туктатыла.

11. Мелиорацияләнгән торган авыл хужалыгы территорияләре.

«Жирләргә мелиорацияләү турында» Федераль законның 30 статьясы нигезендә, мелиорацияләнгән торган жирләрдә элемент, электр тапшыру, торбаүткәргеч, юллар һәм башка объектлар линияләрен төзү һәм эксплуатацияләү дәүләт хезмәтләрен күрсәтү, агросәнәгать комплексы өлкәсендә дәүләт мөлкәте белән идарә итү, шулай ук Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең тиешле органнары белән килештереп гамәлгә ашырылырга тиеш.

Статья 28. *Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.*

Тиешле карталарга һәм регламентларга рәсми расланган документларны эшләү һәм статус бирү буенча әлеге статьяга әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә күрсәтелгән документлар кертелә.

29 Статья. Гавами сервитутларның эш итү зоналары.

Гавами сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләре жирлек территорияләрен ызанлау проектларында чагыла һәм жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарында күрсәтелә.

12 бүлек. *Шәһәр төзелеше регламентлары тарафыннан кагыйль торган төп жирләргә билгеләү, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.*

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында (әлеге Кагыйдәләрнең II Өлеше) территорияль зоналардан, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан тыш, шәһәр төзелеше регламентлары гамәленә кагылмаган төп территорияләр һәм җирләр күрсәтелә, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми – махсус сакланыла торган табигый территорияләр, урман фонды җирләре, шәһәр урманнары һәм башкалар.

Әлеге бүлектә гомуми файдаланудагы төп территорияләр һәм җирләрнең билгеләнеше тасвирламасы бар, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таратылмый торган гомуми кулланылыштагы территорияләр һәм җирләр бүленергә мөмкин:

Билгеләмәләр	Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы һәм җирләрнең төп территорияләре аталышы
ВФ	Су фонды җирләре
ЛФ	Урман фонды җирләре
ДПИ	Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдалану территорияләре
СХ1	Авыл хужалыгы җирләре

*Статья 30. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү.*

*ЗВФ. Су фонды җирләре.*

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары өске сулар белән капланган җирләр өчен билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

*ЗЛФ. Урман фонды җирләре.*

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды җирләренә (торак пункт чикләреннән тыш) карата билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенең һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

*ДПИ. Земельные участки, предоставленные для добычи полезных ископаемых.*

В соответствии с пунктом 4 части 4 статьи 36 Градостроительного кодекса Российской Федерации градостроительные регламенты не распространяются для земельных участков, предоставленные для добычи полезных ископаемых. Использование земельных участков, для которых градостроительные регламенты не распространяются, определяется уполномоченными органами в соответствии с федеральными законами.

*ДПИ. Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре.*

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4

өлешенің 4 пункты нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән жир кишәрлекләре өчен таратылмый. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган жир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә

*ТОП. Гомуми файдалану территорияләре.*

Дәүләт яки муниципаль милектә булган, гомуми файдалану территорияләре гражданнар ирекле, нинди дә булса рәхсәт алмыйча, закон тарафыннан рәхсәт ителә торган чикләрдә, шулай ук тиешле жир участогы милекчесе тарафыннан бу кишәрлекләрдә булган табигый объектлар булу һәм алардан файдалану хокукына ия булган жир кишәрлекләренә гомуми керү өчен ябык булмаган.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләренә кагылмый.

Гомуми файдаланудагы территорияләрнең чикләре кызыл линияләр урнаштыру юлы белән планлаштыру проектлары белән билгеләнә. Планлаштыру проектларын эзерләгәнче, гомуми файдаланудагы территория буларак жир кишәрлекләрен куллану режимы муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрендә торак пункт чикләрендә шәһәр төзелеше зоналары белән билгеләнә.

*СХ1. Авыл хужалыгы жирләре зонасы.*

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре өчен билгеләнми. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә.

Кичүчат  
авыл жирлеге башлыгы



Р.Х. Шәйхетдинов